

KIRKON AKATEEMISET AKI R.Y

CRUX

TOUKOKUU 2019

2

TEEMA
SIELUNHOITO JA TERAPIA

Sielunhoitoterapia kirkon sielunhoidon haastajana

- **Kirkon perheneuvonta tavoittaa nuoret aikuiset** s. 34
- **Teologi luottamusta rakentamassa** s. 44

VERKOSSA
Member+

Tarjoaa jäsenetuja akavalaisille

K

uuletko sen mitä kuulen,
huminaa tuulen,
askeleet oravan,
kaukaista kukuntaa käen.
Näetkö sen mitä näen,
auringon nousevan.

Anna-Mari Kaskinen

Työaika – uhka vai mahdollisuus?

Ystävänä toimi nuorna miesnä 80-luvulla talonmiehenä pienessä rivitaloyhtiössä. Oli keväinen lämmin lauantai-ilta, ja kasettinauhuri soitti vähän venyneeltä C-kasetilta Hurriganesia. Pihalla kavereita täynnä olleen Datsun 100A:n ovi oli kutsuvasti raollaan. Ei muuta kuin tarat putkikassiin, kissalle ruokaa ja menoksi. Kodin ulko-oven heilahtaessa ääriasennosta kiinni hän sen muisti: seuraavana aamuna olisi äitienpäivä ja edessä lipunnosto. Reissu sai jäädä.

Eräitä kertoja on itsellä ollut vastaava kokemus seurakunnan työajattomana työntekijänä. Väliin ovat aikanaan jääneet niin luokkakokoukset ja kavereiden häät kuin omien lasten joulu- ja kevätjuhlatkin. Siinä kohtaa, kun meinasi iskeä toimitusvuoro oman lapsen rippipäivälle, sain vihdoinkin suuni auki. Rajansa saa olla kutsumustyölläkin.

Mielikuvissa seurakunnan hengellinen työ on aina ollut työajatonta työtä. Samalla kuitenkin unohtuu, että työn tekemisen tavat ja määrät ovat ajan saatossa muuttuneet. Työhömmemyös kirkossa on pesiytynyt oletus jatkuvasta saatavilla olost. Aiemmin rauhan sai, kun oli pois lankapuhelimen ääreltä – nyt ei riitä edes se, että lähtee erämaahan tai ulkomaille. Työn rajaaminen ei ole helppoa. Mikä on kohtuullista ja riittävästi silloin, kun työ ei tekemällä

lopu? Mitä jätämme pois, kun resurssit eivät riitä kaiken tekemiseen? Työelämämuutoksen keskellä rajaaminen ja priorisointi ovat välttämättömiä, jotta ihmiset jaksavat ja palautuvat työn rasituksista. Että jää aikaa kunkin omalle elämälle.

Vuosikymmeniä elänyt ajatus työajasta ja arkipyhien korvattavuudesta hengellisessä työssä ovat nyt lähempänä kuin koskaan. Työaika on vastustettu ja pidetty kutsumustyöhön sopimattomana. Mielikuvissa ovat vilahdelleet seurakuntatyö pakotettuna 8–16 välille, kellokorti ja liian kalliiksi käyvät leirit, kun vuoro-

kauteen tarvitaan-kin kolme tekemään aiemmin yhden työt. Puhutaan sunnuntai- ja viikonloppulisistä, joiden kalleuteen koko seurakuntatyön idea ja elinvoimaisuus tukehtuvat.

Itse vastustin moduulityöaika-ennen kuin seurakuntayhtymämme lähti sitä harjoittelemaan. Nyt,

Työelämämuutoksen keskellä rajaaminen ja priorisointi ovat välttämättömiä, jotta ihmiset jaksavat ja palautuvat työn rasituksista.

kun uusi viransijaisuus palautti minut takaisin työajattomaksi, huomaa kipeästi kaipaavan arkipyhiä ja kolmen viikon periodin 114 tunnin raamia. Niille, jotka vielä epäilevät: pienellä vaivalla kirkon työ hoituu myös työajassa ja samalla tuetaan jaksamista. Yksi malli tuskin sopii kaikille, mutta oikeasti: vain mielikuviutus on rajana sille, millaisia seurakuntatyötä palvelevia työaikamalleja me jatkossa rakennamme kirkkoon. ✕

"Ei sureva ihminen mene rikki siitä, että hänen luokseen menee, eikä suru tartu. Ei kohtaamisessa pysty tekemään surevalle vahinkoa."

Marja Väisänen

28

TEEMA

SIELUNHOITOTERAPIA KIRKON SIELUNHOIDON HAATAJANA

Mistä on kysymys ja kuinka suuntauksat poikkeavat toisistaan?

SIELUNHOIDOLLISTEN KESKUSTELUJEN TAUSTAA JA PERIAATTEITA

ASIAKAS KESKIÖSSÄ KIRKON SIELUNHOIDOSSA

LÄHEISENSÄ MENETTÄNYT TOIVOO SEURAKUNNAN LÄSNÄOLOA SURUSSA

SIELUNHOIDON ERITYISKOULUTUS KIRKON HENKILÖSTÖKOULUTUKSESSA

KIRKON PERHENEUVONTA TAVOITTAU NUORET AIKUISET

PAPPIEN JA DIAKONIEN TÄYDENNYSKOULUTUKSELLA APUA PERHENEUVONTATYÖHÖN

20

24

27

28

32

34

37

ARTIKKELI

VEROILMOITUKSET 2018

Vinkkejä kantoreille ja muillekin akilaisille

40

TEOLOGI LUOTTAMUSTA RAKENTAMASSA

Teologian maisteri Tuija Kotiranta työskentelee Omaisena edelleen ry:ssä

44

KAUNIS JA RISTIRIITAINEN EL SALVADOR

Kokemuksia Pappisliiton opintomatkalta

46

TEOLOGIKURSSI 69

Kurssikokous on eräänlainen elämän peilauspaikka

51

KIRJOITUSSARJA

Ajankohtaista edunvalvonnassa 6

Hullunkuriset perheet 53

VAKIOT

Pääkirjoitus 3

Päätoimittajalta 10

Kuusanmäki 17

Akipedia 19

Puheenjohtajalta 39

Eläkeläisen mietteitä 43

Työntekijän näkökulma 50

Opiskelijavinkkeli 54

AJANKOHTAISTA

Pohjoismainen
kirkkomusiikkisymposium
NKS2020 12

Nordiska
kyrkomusiikkisymposium
NKS2020 13

Vakuutus on turvanasi
matkalla 14

Kanttori-urkuriiliton
jäsentapaaminen 15

Kirkkomusiikin päivä 16

Hae yksilökuntoutukseen 18

JULKAISIJA

Kirkon akateemiset AKI ry.
Rautatieläisenkatu 6, 00520 Helsinki

PÄÄTOIMITTAJA Merja Laaksamo
Puh. (09) 4270 1506
merja.laaksamo@akiliitot.fi

TOIMITUSSIHTEERI Heli Meinola
Puh. (09) 4270 1515
heli.meinola@akiliitot.fi

TOIMITUSKUNTA

Merja Laaksamo, pastori (pj.)
Päivi Helén, kappalainen
Kaisa Iso-Herttua, oppilaitospastori
Henri Järvinen, yliopistopappi
Laura Leipakka, tapahtumakoordinaattori
Jani Lamberg, kappalainen
Anna Pulli, kanttori
Ismo Savimäki, kanttori
Ari Stenman, kanttori

OSOITTEENMUUTOKSET

Tuija Kukkonen
Puh. (09) 4270 1503
tuija.kukkonen@akiliitot.fi

Heli Meinola
Puh. (09) 4270 1515
heli.meinola@akiliitot.fi

TOTEUTUS JA ULKOASU

Otavamedia OMA
Maistraatinportti 1, 00015 Otavamedia

ILMOITUSHINNAT

Koko	
2/1 s.	380 mm x 255
mm	1 790,- euroa
1/1 s.	190 mm x 255 mm
	1 020,- euroa
1/2 s.	155 mm x 114 mm
	73 mm x 228 mm
	560,- euroa
1/4 s.	101 mm x 118 mm
	330,- euroa
1/8 s.	101 mm x 55 mm
	200,- euroa
takavivu	190 mm x 230 mm
	1 200,- euroa

ISSN 0783-0122

PAINOPIKKA

Hämeen Kirjapaino Oy

UUSI TYÖAIKALAKI TULEE – OLETKO VALMIS?

Eduskunta hyväksyi maaliskuussa uuden työaikalain.
Laki tulee voimaan 1.1.2020 alkaen. Millaisia muutoksia uusi
laki aiheuttaa? Mitkä ovat sen mahdollisuudet?

JUSSI JUNNI

AKIN TOIMINNANJOHTAJA

Työaikalain kokonaisuudistus oli yksi Sipilän hallituksen työelämäasioiden kärkihankkeita. Uudistustyö aloitettiin kesällä 2016 ja saatiin päätökseen maaliskuussa, kun eduskunta sääti uuden työaikalain.

Nykyinen työaikalaki on vuodelta 1996, jolloin vuoden 1946 työaikalaki uudistettiin lähinnä niin, että se oli yhteensopiva EU:n työaikadirektiivin kanssa. Monilta osin nykyisen lain säännökset ilmensivät kuitenkin vuoden 1946 työaikalain työelämää. Työaikalain uudistamiseen ryhdyttiin nyt, jotta työaika sääntely saataisiin päivitettyä vastaamaan 2020-luvun yhteiskunnan vaatimuksia.

Uuden työaikalain tavoitteena on turvata työ- ja virkasuhteessa työskenteleville asianmukainen työaikasuoja eli säätää enimmäistyöajoista ja vähimmäis-

lepoajoista. Laajan soveltamisalan vastinparina olisivat lain sisään rakennetut nykyistä laajemmat jouston mahdollisuudet.

Laki on yleislaki, jota sovelletaan kaikkeen työhön, ellei erikseen ole säädetty poikkeusta. Lain soveltamisalan ulkopuolelle jäävät vain

sellaiset palkansaajat, joiden työaikaa ei ennalta määritellä eikä valvota ja jotka siten voivat itsenäisesti päättää työajastaan.

Muutoksia työaikajärjestelyihin

Nykyisille työajallisille työntekijöille uusi laki lisää erilaisia joustoja. Liukuvan työajan enimmäismäärä on jatkossa 60 tuntia. Näin kertynyt saldo ei leikkaudu niin helposti pois kuin nykyisin, jolloin työaikaa on mahdollista jaksottaa ruuhka-aikoihin nykyistä paremmin. Tarakoista liukumarajoista sovietaan kuitenkin kunkin alan omassa työehtosopimuksessa.

Päivän työaika on myös mahdollista jakaa kahteen jaksoon, josta uusi iltaliukuma on mahdollista tehdä esimerkiksi kotona. Tällä pyritään saamaan jo tehty piilotyö näkyväksi.

Jatkossa myös etätö luetaan aina työajaksi. Nykyisin käytännöt ovat olleet erilaiset ja laki on mahdollistanut työajan mittaamatta jättämisen kotona tehdyn työn osalta kokonaan. Uuden lain mukaan työaikaa seurataan myös kotona tehdyn työn osalta.

Työtehtävissä, joissa työnantaja antaa työvuoroluettelon, työvuoroluettelo on laadittava vähintään viikon pituiseksi ajaksi. Näin työntekijällä olisi aina tiedossa työvuorot vähintään viikon eteenpäin, kun nyt laki on mahdollistanut lyhyemmänkin suunnittelujakson.

Uusi joustotyöaika

Sellaisissa työtehtävissä, joissa työntekijä voi päättää itse työaikansa sijoittelusta vähintään 50 % osalta, työntekijä ja työnantaja voivat sopia joustotyöajan käyttöönotosta. Joustotyöaikasopimus tehdään henkilökohtaisesti, ja se vapauttaa työnantajan laatimasta työvuoroluetteloa. Joustotyöaika vähentää työaika sääntelyn kankeutta erityisesti asiantuntijatyössä, jossa usein on mahdollista päättää hyvinkin laajasti työajan sijoittelusta itse.

Joustotyöaikasopimuksessa tulee sopia päivistä, joille työntekijä saa työaikaa sijoitella. Lähtökohdana uudessakin laissa on, että työtä tehtäisiin vain arkipäivisin, mutta lähtökohta ei estä sopimista toisinkin. Lisäksi pitäisi sopia myös viikkolevon sijoittamisesta. Esimerkiksi sunnuntai olisi mahdollista sopia työaikasijoittelun ulkopuolelle, jolloin työnantaja tietäisi viikkolevon sijoittuvan aina siihen.

Mikäli sovittaisiin, että työntekijä voisi sijoitella työaikaa kaikille viikonpäiville, työnantajan tulisi seurata viikkolevon toteutumista työntekijän erikseen tekemien ilmoitusten perusteella. Joustotyöaikasopimus ei poista työnantajan velvollisuutta huolehtia työaikasuojelusta.

Työajattomuus uudessa työaikalaisissa

Uusi työaikalaki suhtautuu työajattomuuteen aiempaa tiukemmin. Kuten nykyisessä työaikalaisissa, työajattomuuden edellytyksenä on uudessakin työaikalaisissa se, että tehtävään löytyy sopiva soveltamisalapoikkeus. Soveltamisalapoikkeuksia on kuusi:

1. työ, jota siihen kuuluvien tehtävien ja muutoin työntekijän aseman perusteella on pidettävä yrityksen, yhteisön tai säätiön taikka sen itsenäisen osan johtamisena tai tällaiseen johtamistehdävään rinnastettavana itsenäisenä tehtävänä;
2. työntekijät, jotka suorittavat uskonnollisia toimituksia evankelisluterilaisessa kirkossa, ortodoksisessa kirkkokunnassa tai muussa uskonnollisessa yhteisössä;
3. työnantajan perheenjäsenen työ;
4. työ, jota siihen liittyvien toiminnan erityispiirteiden vuoksi tehdään sellaisissa oloissa, ettei voida katsoa työnantajan asiaksi valvoa siihen käytettävän ajan järjestelyjä;
5. valtion virkamiehen työ tuomioistuimen jäsenenä tai esittelijänä, käräjäviskaalina, käräjänotarina, julkisena oikeusavustajana,

syyttäjänä, ulosottomiehenä, haastemiehenä tai ulkomaanedustuksessa;

6. Suomen Pankin virkamiehen työ, jonka pankkivaltuusto on määrännyt työaikalain ulkopuolelle.

Toisin kuin nykyisissä, pelkätään olemassa oleva soveltamisalapoikkeus ei riitä tehtävän jättämiseen työaika sääntelyn ulkopuolelle. Lisäksi työntekijällä täytyy olla työaika-autonomia eli tosiasiallinen mahdollisuus päättää työaikansa pituudesta ja sijoittelusta. Jos työaika-autonomiaa ei ole, työaikalakia täytyy soveltaa soveltamisalapoikkeuksesta huolimatta.

Työaika-autonomiaa on hallituksen esityksessä kuvattu seuraavasti: ”Työaika-autonomiaa arvioitaessa merkityksellistä on työntekijän tosiasialliset mahdollisuudet vaikuttaa työaikansa pituuteen ja sijoitteluun. Ratkaisevaa merkitystä ei siten ole sillä, että työsopimukseen ei ole merkitty työaikaa, eikä sillä, että työnantaja vain ilmoittaa, ettei hän aktiivisesti seuraa työntekijän työajan käyttöä.”

”Työntekijällä ei olisi pykälässä tarkoitettua työaika-autonomiaa eli tosiasiallista vapautta päättää työajastaan silloin, kun työnantaja direktio-oikeutensa nojalla määrää työntekijän työsuoritusten tekemisen aikataulusta ja siten työajan käytöstä. Silloin kun työntekijä voi itsenäisesti päättää työaikansa suunnittelusta ja aikataulutuksesta työnantajan laatiman tavoiteaikataulun puitteissa, hänellä voi olla momentissa tarkoitettu työaika-autonomia. Työaika-autonomian edellytyksenä olisi siten se, että

työntekijä voi itse päättää työajan sijoittelusta sekä päivittäisestä ja viikoittaisesta työajasta. Jos työntekijä ei voisi näin toimia ilman työnantajan hyväksyntää, työntekijällä ei olisi säännöksessä tarkoitettua vapautta päättää työajoistaan.”

Hallituksen esityksen mukaan ”soveltamisalapoikkeusta koskeva arviointi tehtäisiin aina käyttäen tapauskohtaista kokonaisharkintaa kussakin yksittäisessä työsuhteessa.” Käytännössä tämä tarkoittaisi sitä, että jokainen tehtävä, joka on tarkoitus jättää työaikasääntelyn ulkopuolelle, tulisi tarkastella erikseen työaika-autonomian kannalta.

Kirkon työajattomuus nykyään

Akilaisten kannalta iso kysymys on se, miten uusi työaikalaki vaikuttaa evankelis-luterilaisen kirkon hengelliseen työhön, jota perinteisesti on tehty työaikasääntelyn ulkopuolella. Nykyisen työaikalain mukaan työajattomuuteen riittää se, että laissa tai lain nojalla on säädetty työn jättämisestä työaikalain soveltamisen ulkopuolelle. Kirkon hengellisen työn suhteen näitä poikkeuksia on nykyään kaksi.

Työaikalakia ei ensinnäkään sovelleta työntekijään, joka suorittaa uskonnollisia toimituksia evankelis-luterilaisessa kirkossa. Vakiintuneen tulkinnan mukaan tällä tarkoitetaan seurakuntatyötä tekeviä pappeja ja kanttoreita. Tämä poikkeus on suoraan nykyisessä työaikalaisissa.

Toiseksi työaikalakia ei sovelleta julistus-, opetus-, kasvatus-, lähetys- tai diakoniatyötä välittömästi tekevään viranhaltijaan. Tästä poikkeuksesta on säädetty kirkon työaika-asetuksessa, joka on annettu työaikalain nojalla. Vakiintuneen tulkinnan mukaan tätä poikkeusta sovelletaan diakonian viranhaltijoihin, nuorisotyönohjaajiin ja varhaiskasvatuksen ohjaajiin, muuta kuin seurakuntatyötä tekeviin pappeihin ja kanttoreihin sekä virkasuhteisiin hengellisen työn

kesätyöntekijöihin. Poikkeus koskee vain viranhaltijoita; esimerkiksi hengellisen työn kesätyöntekijät, jotka ovat työsuhteessa, ovat työaikalain alaisia.

Uusi työaikalaki ja kirkon hengellinen työ

Pappeja ja kanttoreita koskeva poikkeus ”uskonnollisia toimituksia suorittavista työntekijöistä” on samanlainen uudessakin työaikalaisissa. Sitä vastoin kirkon työaika-asetus kumoutuu, sillä uusi työaikalaki ei enää mahdollista soveltamisalasta poikkeamista asetuksella, koska perustuslain 80 § mukaan yksilön oikeuksien perusteista on säädetty lailla.

Hallituksen esityksen tavoitteena oli, että soveltamisalapoikkeukset olisivat säilyneet uudessakin laissa suurin piirtein entisellään. Tämän vuoksi alkuperäiseen esitykseen sisältyi ehdotus, että työaikalakia ei sovellettaisi myöskään ”uskonnollisten tehtävien” suorittamiseen.

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta kuitenkin katsoi useiden perustuslakiasiantuntijoiden lausuntoihin pohjautuen, että EU:n työaikadirektiivi sallii ainoastaan uskonnollisia toimituksia (engl. religious ceremonies) suorittavien työntekijöiden jättämisen työaikasääntelyn ulkopuolelle. Siksi lopulliseen, hyväksyttyyn työaikalakiin eivät muut uskonnolliset tehtävät kuin uskonnolliset toimitukset päätyneet.

Miten uusi työaikalaki vaikuttaa evankelis-luterilaisen kirkon hengelliseen työhön?

Hallituksen esityksen mukaan myös uskonnollisia toimituksia koskevan soveltamisalapoikkeuksen käyttäminen edellyttää jatkossa, että työntekijöiden työaika ei määritellä eikä valvota ja siten työntekijä voi itse päättää työajastaan. Näin ollen sellainen tavanomainen seurakuntien järjestämä toiminta, jossa työntekijät eivät voi vapaasti päättää omista työajoistaan, olisi jatkossa työaikalain piirissä. Siten uskonnollisia toimituksia koskeva soveltamisalapoikkeus olisi jatkossa käytettävissä ainoastaan siltä osin kuin yleinen edellytys työaika-autonomiasta täyttyy.

Tuleeko työaika kirkon hengelliseen työhön?

Kirkon työmarkkinalaitos ja palkansaajajärjestöt ovat julkisuudessa ottaneet varsin erilaiset kannat uuteen työaikalakiin. AKIn 13.3.2019 julkaiseman tiedotteen (ks. AKIn kotisivu) mukaan kirkon työaika-asetuksen kumoutuminen merkitsee diakonian viranhaltijoiden, nuorisotyönohjaajien ja varhaiskasvatuksen ohjaajien, muiden kuin seurakuntatyötä tekevien pappien ja kanttorien sekä virkasuhteisten hengellisen työn kesätyöntekijöiden siirtymisen työaikaan. Seurakuntatyötä tekevien pappien ja kanttorien suhteen arvioitavaksi tulee se, pystyvätkö he päättämään työaikansa sijoittelusta itse. AKIn 13.3.2019 esittämän arvion mukaan työaika-autonomia voi toteutua uudenkin lain

aikana joissain erittäin itsenäisissä tehtävissä.

Kirkon työmarkkinalaitos on niin ikään 13.3.2019 julkaisemassaan tiedotteessaan ottanut varsin pidättyvän kannan uudistuksen vaikutuksiin kirkon hengellisessä työssä. Esimerkiksi lain edellyttämä työaika-autonomia ei tiedotteessa käsitellä lainkaan. Uskonnollisista tehtävistä KiT katsoi, että muut uskonnolliset tehtävät kuin toimitukset voisivat edelleen olla työaikalain ulkopuolella lain 4. soveltamisalapoikkeuksen nojalla (työ, jota siihen liittyvien toiminnan erityispiirteiden vuoksi tehdään sellaisissa oloissa, ettei voida katsoa työnantajan asiaksi valvoa siihen käytettävän ajan järjestelyjä).

KiT:n näkemys perustuu eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan ehdotukseen siitä, että uskonnollisia tehtäviä voisi tarkastella em. 4. poikkeuksen valossa. Valiokunnan mukaan 4. poikkeuksen erityispiirteissä voisi olla kysymys esimerkiksi tilanteesta, jossa työ tehdään kokonaan tai lähes kokonaan työnantajan valvonnan ulottumattomissa muualla kuin kiinteässä toimipisteessä, tai jos on kyse työstä, joka on luonteeltaan liikkuvaa tai jossa työaika määräytyy suurelta osin työntekijän suoraan asiakkaan kanssa sopimien aikataulujen perusteella. Tällaisissa tapauksissa toiminta on luonteeltaan sellaista, että työaikalain mukainen sääntely ei siihen sovellu. Valiokunta mainit-

see esimerkkinä tämän tyyppisestä työstä kauppaedustajan tai häneen rinnastettavassa asemassa toimivan työn sekä kiinteistövälittäjän työn. Kuitenkaan esimerkiksi työn tekeminen kotona ei sellaisenaan muuta työtä työaikalain soveltamisalan ulkopuolella tehtäväksi työksi.

KiT on käynnistänyt järjestöjen kanssa lain soveltamisalaa koskevan selvitystyön. Soveltamisalaa selvittävä työryhmä on tätä kirjoitettaessa toukokuussa kokoontunut keran. Ensimmäisessä kokouksessa todettiin, että KiT:n ja järjestöjen näkemykset uuden lain soveltamisesta ovat varsin erilaiset. Loppukevääksi on sovittu kaksi kokousta. Työryhmän työskentelyn aikana osapuolet eivät tee uusia kannanottoja lain soveltamisesta. Työryhmä tiedottaa etenemisestä kunkin kokouksen jälkeen.

Seurakuntien kannalta olisi olennaista, että jo syksyllä olisi olemassa työmarkkinaosapuolten yhteinen ohjeistus työaikalain soveltamisesta kirkon hengelliseen työhön sekä työaikalain soveltamista koskevaa koulutusta. Tällä hetkellä osapuolten näkemykset uuden lain vaikutuksista ovat kuitenkin niin kaukana toisistaan, että on mahdotonta arvioida, onko yhteistä ohjeistusta mahdollista saavuttaa. Työaikalain soveltamisala ei ole neuvottelukysymys, vaan asian jäädessä kiistanalaiseksi soveltamisala ratkaistaan viime kädessä yleisissä tuomioistuimissa. ✕

Neuvontaa, sielunhoitoa vai terapiaa?

Kirkko on taho, jonka puoleen kääntyy monenlaisissa ongelmissa. Auttamisen kenttä on laaja ja siinä on havaittavissa monenlaisia versoja. Kirkon työntekijöillekään ei aina ole selvää, miten erilaiset neuvonta-, sielunhoito- ja terapiapalvelut kirkon piirissä ja sen liepeillä eroavat toisistaan.

Tässä lehdessä teemme pienen kurkistuksen auttamisen maailmaan. Kaikkia auttamistyön alueita ei ole ollut mahdollista ottaa mukaan. Eri asiantuntijat tarkastelevat omasta näkökulmastaan kirkon piirissä tehtävää auttamistyötä ja sen perusteita.

Professori Jaana Hallamaa pohtii uuden tyyppisen sielunhoitoterapian ja kirkon sielunhoidon rajapintaa. Kirkon sielunhoidon rinnalle on noussut monenlaisia kristillisiä terapioiden. Hallamaa peräänkuuluttaa sielunhoidon teologian tarpeellisuutta, jotta voitaisiin tarkemmin määritellä kirkon sielunhoidon asema nykyisessä terapiakentässä.

Dosentti Jouko Kiiski määrittelee sielunhoidon auttavaksi kohtaamiseksi, johon kuuluu josakin muodossa hengellinen ulottuvuus. Artikkelissaan hän tuo esille sielunhoidon taustaa ja niitä keskeisiä periaatteita, joita nykyisin sielunhoidossa olisi hyvä noudattaa. Hän kiinnittää huomiota myös sielunhoitajan työssäjaksamiseen.

Sielunhoidon kouluttaja Sirkku Tukiainen kertoo artikkelissaan sielunhoidon erityiskoulutuksesta, jota järjestetään kirkon henkilöstökoulutuksena. Hän tähdentää, että sielunhoito ei ole psykoterapiaa, eikä sielunhoitaja ole psykoterapeutti. Kyseessä ovat eri asiat. Sielunhoidon koulutuksessa arvostetaan sekä hengellisen

tradition että tieteellisen tutkimuksen tuottamaa ymmärrystä ihmisestä.

Ilari Huhtasalo on haastatellut kirkkohallituksen perheneuvonnan koulutuksen asiantuntijaa Anne Anttosta, joka kertoo perheneuvontatyön asemasta kirkon auttamispalveluiden joukossa. Perheneuvonnassa ihmisiä autetaan sielunhoidollisten ja terapeuttisten keskustelujen keinoin. Suurella osalla perheneuvojista on kirkon perheneuvonnan erityiskoulutuksen lisäksi myös psykoterapeuttin pätevyys.

Perheneuvontatyön resurssit eivät ole riittävät varsinkaan pääkaupunkiseudulla. Yhteydenotot kirkon perheneuvontaan ovat lisääntyneet, ja vastaanottoajan saa vain alle puolet apua hakevista. Tilanteen helpottamiseksi Helsingin seurakuntayhtymä on käynnistänyt koulutuksen, jossa joukko Helsingin seurakuntien pappeja ja diakoniatyöntekijöitä koulutetaan osa-aikaiseen perheneuvontatyöhön. Hankkeesta kertoo artikkelissaan Henri Järvinen.

Kirkon työntekijälle surevan kohtaaminen ja hänen auttamisensa ovat perustyyliä. Tämän työn tukemiseksi on käynnissä kolmivuotinen Surevan kohtaaminen -hanke, jonka avulla autetaan ammattilaisia kohtaamaan läheisensä menettäneitä ja tiedotetaan sureville saatavilla olevasta tuesta. Viestintävastaava Maiju Laitanen on haastatellut apua saaneita ja koonnut heidän kokemuksiaan. Jutusta selviää, mitä surun keskellä elävä odottaa seurakunnan työntekijältä.

Näiden pääteeman juttujen lisäksi lehdestä löytyy matkakuvauksia El Salvadorista, kurkistus teologin työhön järjestössä, kuulumisia vuoden 1969-teologikurssin tapaamisesta sekä vero- ja vakuutusasiaa. Eikä tässä vielä kaikki, hyviä lukuhetkiä ja virkistävää kesää! ✕

Uskonnollinen kehitys ja kasvatus

Professori Kalevi Tammisen muistoseminaari

10.9.2019 KLO 9.30–15.00
HELSINGIN YLIOPISTON
TEOLOGINEN TIEDEKUNTA

HELSINGIN YLIOPISTON ensimmäinen uskonnon-pedagogiikan professori **Kalevi Tamminen** kuoli 29.8.2018. Kuollessaan hän oli 90-vuotias. Kalevi Tamminen oli tuottelias tutkija, 1950-luvun jälkeen yksi kansainvälisesti tunnetuimmista suomalaisista kasvatustieteilijöistä ja epäilyksettä kansainvälisesti tunnetuin suomalainen uskonnonpedagogi. Tamminen oli myös innostava ja arvostettu opettaja sekä tärkeä kirkollinen ja yhteiskunnallinen vaikuttaja.

Tammisen tutkimustyön pääkohteena oli lasten ja nuorten uskonnollinen kehitys. Hän julkaisi 1975–1985 kuusi teosta lasten ja nuorten elämänskysymyksistä, uskonnollisista kokemuksista ja ajattelusta sekä lasten vanhempien uskonnollisuudesta. Erillis-tutkimustensa tulokset hän kokosi vuonna 1991 julkaistuun

teokseen *Religious Development in Childhood and Youth*, josta American Psychological Association (APA) myönsi 1995 hänelle William James Award -palkinnon.

Yliopistojen mittava tutkinnonuudistus 1970-luvulla ohjasi Tammisen tutkimaan yliopistopedagogiikkaa. Tamminen päätyi Helsingin yliopiston tutkinnonuudistuksen johtotehtäviin ja korkeakoulutuksen seurannan valtakunnallisen suunnittelutyöryhmän puheenjohtajaksi. Hän oli aktiivinen verkostoituja skandinaavisissa uskonnonpedagogiikan konferensseissa, teologikoulutuksen kansainvälisessä verkostossa sekä International Seminar on Religious Education and Values -järjestössä. Tamminen osasi tuoda tutkimustuloksensa käytäntöön. Hän kirjoitti useita oppikirjoja, alakoulun ensimmäisestä uskontokirjasta aina akateemisiin oppikirjoihin asti.

Professori Kalevi Tammisen elämäntyötä uskonnon-pedagogiikan tutkijana ja opettajana, uskonnon opetuksen edistäjänä sekä kirkon oman

kasvatuksen ja opetuksen tutkijana ja tukijana arvioidaan seminaarissa, joka pidetään **tiistaina 10.9.2019 klo 9.30–15** Helsingin yliopiston teologisen tiedekunnan tiloissa (Vuorikatu 3, käynti pihalta, 5. krs).

Alustavan suunnitelman mukaan seminaarissa esiintyvät **Gustav Björkstrand, Martti T. Kuikka, Hannele Niemi, Kari E. Nurmi, Lassi Pruuki, Veikko Pöyhönen, Antti Räsänen** ja **Kirsi Tirri**. Seminaari alkaa aamukahvilla klo 9.30 ja klo 12 on omakustanteinen lounas. Osallistumismaksua ei ole.

Seminaarin järjestävät Helsingin yliopiston teologinen tiedekunta ja Kirkkohallituksen kasvatuksen ja perheasiain yksikkö. Valmistelemaa työryhmää johtaa teologisen tiedekunnan dekaani, uskontopedagogiikan professori **Antti Räsänen**.

Ilmoittautumiset **15.8.2019** mennessä Kirkkohallitukseen toimistosihteeri **Minna Oksa-selle**, minna.oksanen@evl.fi, puh. 050 465 6696.

Nordiska kyrkomusiksymposiet NKS2020 10.–13.9.2020 i Helsingfors

Hjärtligt välkomna till Nordiska kyrkomusiksymposiet NKS2020 som ordnas i Helsingfors nästa år i september. Förberedelserna och planeringen har redan pågått i ett par år. Programmet kommer traditionsenligt att bestå av ett stort utbud seminarier, gudstjänster och konserter runt om i Helsingfors.

SYMPOSIETS HUVUDARENA är Musikhuset, mitt i stan mitt emellan riksdagshuset och det nya stadsbiblioteket Ode. Huset fungerar som en samlings och träffpunkt för seminariedeltagarna med bl.a. festkansli och notutställning. Symposiet har etablerat ett nära samarbete med Sibelius-Akademien och seminarierna hålls i Musikhusets mindre konsertsalar. Faciliteterna ger möjlighet till både planerade och spontana möten mellan kyrkomusiker från olika trakter och länder och mellan studerande och professionella musiker som samlas kring olika teman och uppgifter. Symposiet vill lyfta fram den finländska kyrkomusiken samt kyrkomusikerna som mångsidiga musiker som möter samtidigt förväntningar. Är förväntningarna rimliga eller förutsätts kyrkomusikern splittra sig på allt för många olika uppgifter och genrer? Fem olika tematiska huvudinriktningar kan skönjas i seminarieutbudet, körmusik, vokalmusik, orgelmusik, gospel/folk/jazz samt forskning och vetenskap.

Förutom programmen i Musikhuset så ordnas det konserter och gudstjänster i de olika kyrkorna i centrum, från Pauluskyrkan till Unescos världsarv Sveaborg. Inledningskonserterna kommer att hållas i domkyrkan på torsdag kväll och efter några intensiva dagar i kyrkomusiken tecken avslutas symposiet på söndag med en festhögmässa i Johanneskyrkan. De olika ländernas nationella konserter kommer alla att hållas i domkyrkan. Berghälls kyrkas fina orglar kommer naturligtvis också att uppmärksammas i programmet. På lördag kväll blir det festkonsert i Musikhusets stora konsertsal i samarbete med Helsingfors barockorkester HeBo och symposiedeltagarna som bildar en storkör med många hundra sångare. Vi får också ta del av den ortodoxa kyrkans musiktradition med en konsert i den ståtliga Uspenski katedralen. På torsdagen före symposiets officiella öppningskonsert ges också möjlighet att delta i orgelexkursion och att bekanta sig med huvudstadens digra kulturutbud. Varför inte prova på ett dopp i Sea pool allas eller bada bastu i Löyly? Nya konstmuseet Amos Rex är också värt ett besök.

Eftersom symposiets deltagare kommer från olika språkgrupper och kommunikation och förståelse av varandra är av yttersta vikt så har vi utarbetat en egen språkstrategi för symposiet. Seminarierna kommer att hållas på flera språk, på de nordiska språken samt finska och engelska. Alla konsert- och gudstjänstprogram görs flerspråkiga med översättningar. Symposiets huvudspråk är svenska, och även finska och engelska samt de övriga

nordiska språken kommer att användas. All viktig praktisk information ges på tre språk, svenska, finska och engelska. Moderna tekniska hjälpmedel används för att underlätta kommunikationen mellan deltagarna. Symposiet kommer att ha en egen app som man kan ladda ner i sin mobiltelefon där nödvändig information finns lätt tillgänglig. Där kommer också att finnas ett eget internt twitterkonto för symposiet där man kan utbyta erfarenheter och kommunicera med de övriga symposiedeltagarna.

Symposiets hemsida har öppnats, <http://nks2020.fi/>. Under hösten kommer också en fb-sida och Twitterkonto att öppnas. *Anmälan öppnas i januari 2020.* Deltagaravgiften är inte slutligen fastställd ännu, men arrangörernas strävan är att den inte ska överskrida 290 €.

Planeringsgruppen består av

Pia Bengts, ordförande, Nordiska Kyrkomusikrådets president, **Minna Raassina**, ordförande för Finlands Kantor-Organistförbund, **Niels Burgmann**, ordförande för Kyrkomusikerföreningen i Finland, **Jan Hellberg**, stiftssekreterare för gudstjänstliv och musik i Borgå stift, **Timo Kiiskinen**, professor, ämnesledare för kyrkomusik-avdelningen vid Sibelius-Akademien, **Anna Pulli-Huomo**, domkyrkoorganist, Helsingfors domkyrkoförsamling, **Hanna Remes**, stiftssekreterare i Helsingfors stift, **Annukka Ruusula**, sakkunning, Finlands Kantor-organistförbund, **Teija Tuukkanen**, sakkunnig, Kyrkostyrelsen i Finland, **Timo Vikman**, ordförande för Suomen kirkkomusiikkiliitto, **Håkan Wikman**, projektkoordinator

Konstnärligt ansvar

Pia Bengts, Timo Kiiskinen, Håkan Wikman

Varmt välkomna till NKS2020 och jag ser fram emot att se er i Helsingfors!

Pia Bengts
Nordiska kyrkomusikrådets president

Vakuutus on turvanasi matkalla

TEKSTI: TURVA/TUOMAS KEKKONEN

ILMAN MATKUSTAJAVAKUUTUSTA

reissaaminen voi tulla todella kalliiksi. Jos ulkomaanmatkalla sairastuu tai joutuu tapaturmaan, kustannukset voivat olla järkytys suomalaisen terveydenhoitojärjestelmään tottuneelle.

"Esimerkiksi ambulanssilento Thaimaasta Suomeen maksaa noin 20 000 euroa. Jos matkustajavakuutusta ei löydy, jää lasku itselle maksettavaksi", kertoo vakuutusyhtiö Turvan erityisasiantuntija **Taina Kotovainio**. "Valtio tai Kela eivät tällaisia kuluja korvaa", hän jatkaa.

Eri puolilla maailmaa vaihtelevat hinnan lisäksi myös hoidon periaatteet. "Arabiemiraateissa matkailija kävi tyypillisen vatsataudin vuoksi lääkärissä. Hän sai lääkkeitä ja nesteytystä. Hintaa yhdelle poliklinikakäynnille tuli 1 700 euroa", Kotovainio kertoo.

Vatsataudille ei arvaisi nelinumeroista hintaa, mutta onneksi epäonnistella matkalaisella oli matkavakuutus kunnossa. Vakuutusyhtiö korvasi lääkärikäynnin sekä uudet lennot kotiin, kun matkasuunnitelmat olivat sairastumisen takia menneet uusiksi.

Kirkon Akateemiset AKI ry:n jäsenten ei tarvitse huolehtia yksityisestä matkavakuutuksesta, sillä liitto on ottanut jäsenilleen vakuutusyhtiö Turvasta jäsenvakuutuksen, joka sisältää matkustajavakuutuksen heidän vapaa-ajan matkoilleen.

Voit ladata älypuhelimellesi Turvan mobiilisovellus TaskuTurvan, jolloin matkavakuutuskortti

kulkee näppärästi puhelimesi mukana matkalla. TaskuTurva on ladattavissa Google Play Kaupasta ja Applen App Storesta. Myös liiton jäsenkortti toimii tuttuun tapaan matkavakuutustodistuksena.

Ketkä ovat vakuutettuja?

Vakuutettuina ovat liiton alle 70-vuotiaat jäsenet. Vakuutettuina ovat myös vakuutetun mukana matkustavat alle 18-vuotiaat lapset ja lapsenlapset.

Vakuutus on voimassa yhtäjaksoisesti enintään 45 vuorokautta matkan alkamisesta. Ylimeneville matkapäiville kannattaa ottaa Turvasta määräaikainen matkustajavakuutus. Vakuutus ei ole voimassa ehdoissa erikseen poisrajatuissa urheilulajeissa tai harrastuksissa.

Muista ottaa matkalle mukaan jäsenkorttisi tai ladata TaskuTurva puhelimeesi. Hoitava laitos voi todeta niiden avulla, että sinulla on voimassa oleva matkavakuutus. Matkavakuutuskortti ei kuitenkaan ole maksukortti, joten sinun on hyvä varautua siihen, että joudut maksamaan kulut ensin itse ja hakemaan korvausta myöhemmin vakuutusyhtiöstä.

Jos joudut itse maksamaan hoitokulut, säilytä kuitit ja hae korvausta sähköisestä korvauspalvelusta, jonka löydät liiton jäsenille räätälöidyltä sivuilta osoitteesta www.turva.fi/aki. Kun käytät sähköistä korvauspalvelua, saat korvausrahat tilillesi nopeimmin.

Mitä vakuutuksesta korvataan?

Vakuutus korvaa matkan aikana alkaneen äkillisen sairauden tai sattuneen tapaturman hoitokuluja. Näitä ovat esimerkiksi lääkäripalkkiot, tutkimuskulut ja lääkärin määräämät lääkkeet. Ennen matkan alkua ollut sairaus ei ole vakuutusehtojen tarkoittama matkasairaus. Tällaisen sairauden pahenemiseen liittyen korvataan ainoastaan ensiapuhoito matkakohteesta.

Vakuutuksesta korvataan myös matkan peruuntumisen tai keskeytymisen kuluja, mikäli se johtuu äkillisestä sairaudesta tai tapaturmasta. Matkan peruuntumisen tarkoittaa sitä, että matkalle lähtö estyy. Matkan keskeytymisellä tarkoitetaan jo alkaneen matkan muuttumista.

Matkan peruuntumisesta korvataan kuluja, joita matkan järjestäjä ei lain tai matkaehtojen mukaan palauta. Matkan keskeytyessä voidaan korvata esimerkiksi ylimääräisiä matka- ja majoituskuluja. Lisäksi korvataan matkalta myöhästymisestä aiheutuvia kuluja vakuutusehdoissa mainituissa tilanteissa.

Myös matkatavarat vakuutettuna

Jäsenvakuutukseen sisältyy myös matkatavaravakuutus vapaa-ajan matkoille, joka korvaa matkoilla mukana oleville matkatavaroille aiheutuneita vahinkoja 507 euroon asti. Vakuutuksessa on 100 euron omavastuu. Matkatavaravakuutus saattaa sisältyä myös kotivakuutukseesi. Esimerkiksi Turvan laajan ta-

son kotivakuutuksessa matkatavarat ovat vakuutettuna 4 500 euroon asti.

SOS auttaa apua tarvitsevia matkaaajia

SOS International on pohjoismaisten vakuutusyhtiöiden omistama kansainvälinen "hälytyskeskus", josta voit saada apua, jos sairastut ja tarvitset lääkärä tai sairaalahoitoa. SOSissa on ympärivuorokautinen päivystys suomen kielellä, ja siellä tunnetaan myös AKIn vakuutus.

SOSiin voi ottaa yhteyttä myös muissa kuin hätätapauksissa. He voivat esimerkiksi neuvoa lähimmän luotettavan lääkärin sijainnin.

SOSin asiantuntijat selvittävät tapaustasi ja pyytävät tarvittaessa avuksi SOSin yhteyslääkärin. SOS keskustelee tarvittaessa hoitavan lääkärin kanssa ja välittää potilaan hoidon kannalta tärkeät tiedot hoitolaitokselle. Jos hoitolaitos ei hyväksy matkavakuutuskorvattasi eikä suostu lähettämään laskua Turvaan, voit pyytää hoitolaitosta soittamaan SOSiin.

Lisätietoja jäsen-vakuutuksesta

Vakuutusehdot ja korvauksenha-kuohjeet löytyvät Turvan tekemiltä palvelusivuilta www.turva.fi/aki. Tutustu vakuutusehtoihin ja vakuutuksessa oleviin rajoituksiin ennen matkalle lähtöä.

Lisätietoja vakuutuksesta saat Turvan toimipaikoista, asiamiehiltä tai palvelunumerosta 01019 5110. Toimipaikkojen yhteystiedot ja lisätietoja Turvasta löydät osoitteesta www.turva.fi.

Se on taas täällä! Siis mikä?

No perinteinen Suomen Kanttori-urkuriliiton jäsentapaaminen Lahden kansainvälisellä urkuviikolla

SUOMEN KANTTORI-URKURILIITTO järjestää jäsentapaamisen Lahden Ristinkirkossa torstaina 8.8.2019 klo 12 alkaen. Ohjelmassa on urkuri **Kalle Toivion** konsertti, liiton tarjoamat kahvit, digiurku- ja nuottiesittely, neuvottelukokous ja vuoden kanttorin 2019 julkistaminen. Kokouksen aiheena ovat suorituslisä sekä työaika hengellisessä työssä. Aiheista alustaa AKIn toiminnanjohtaja **Jussi Junni** ja kokemuksiaan moduulityöajasta kanttorin työssä on kertomassa Töölön seurakunnan kanttori **Nina Pakkanen**.

Liitto tarjoaa 30 ensimmäiselle ilmoittautuneelle jäsenelle konserttilipun (15 €). Ilmoittautuminen tapahtuu liiton nettisivujen ilmoittautumislomakkeen kautta. Lomakkeen kautta voit myös ilmoittautua omakustanteiselle päivälliselle ennen illan konserttia Sibeliustalossa. Myös illan konserttiliput jokainen maksaa itse.

Päivän ohjelma

Kello

12.00 Konsertti Ristinkirkon kirkkosalissa. *Kalle Toivio*, urut

13.00 SKUL:n tarjoamat kahvit Ristinkirkon alakerrassa

13.30 *Johann Tilli* esittelee Edition Tillin nuotteja ja *Timo Vikman* digiurkuja

14.00 Kanttoreitten kokous Ristinkirkon alakerran auditoriossa:

- suorituslisä, toiminnanjohtaja *Jussi Junni*
- työaika hengellisessä työssä, kanttori *Nina Pakkanen*, Töölön seurakunta ja toiminnanjohtaja *Jussi Junni*

16.00 Vuoden kanttorin 2019 julkistaminen, SKUL:n varapj. *Heikki Ali-Löyly*

16.30 Tilaisuus päättyy

Päivällinen omakustanteisesti

19.00 Konsertti Organo Latino Sibeliustalossa, omakustanteinen

Kirkkomusiikin päivä 19.9.2019

KIRKKOMUSIIKIN PÄIVÄ järjestetään toista kertaa torstaina 19.9.2019. Ensimmäisenä kirkkomusiikin päivänä tasan vuotta aiemmin, 19.9.2018, kirkkomusiikki soi turuilla ja toreilla ympäri maan, kun tuhannet kirkkomusiikin harrastajat veivät kirkkomusiikin sinne, missä ihmiset ovat.

Kuorot ja musiikkiryhmät voivat tänäkin vuonna järjestää esimerkiksi avoimia harjoituksia joko juuri kyseisenä päivänä tai samalla viikolla ja kutsua niihin uusia ihmisiä. Lisäksi kannustamme jalkautumaan keikalle esimerkiksi kauppakeskuk-

siin, kirjastoihin ja muihin julkisiin tiloihin. Erilaiset yhteislaulutilaisuudet ovat puolestaan ns. matalan kynnyksen tapahtumia, joilla voi tavoittaa uusia kiinnostuneita.

Missä ihmiset liikkuvat "teidän kylillä" ihan tavallisena torstai-päivänä? Vie kirkkomusiikki sinne soimaan: ruokakaupan tuulikaappiin, rautatieasemalle, kirjastoon, iltatorille, kauppakeskukseen, vanhainkotiin tai vaikkapa urheilukentälle. Viedään jälleen kirkkomusiikki keskelle ihmisiä ja arkea!

19.9.2019

KIRKKOMUSIIKIN PÄIVÄ

Pappismatrikkeli 2018 on tilattavissa

KAHDEKSAS PAPPISLIITON

kustantama matrikkeli ilmestyi pääsiäisen edellä. Suurin osa ennakkotilaajista sai kirjan käsiinsä ennen pääsiäistä.

Toistasataa kirjaa palautui syystä tai toisesta lähettäjälle, ja niitä toimitettiin toukokuun aikana uudelleen tilaajille. Jollet vielä ole saanut omaa matrikkeliäsi, voit tilata sen kotisivujen lomakkeella tai osoitteesta toimisto@akiliitot.fi.

Matrikkeli on yli tuhatsivuinen teos, joka sisältää tiedot yli 5 000 papista ja lehtorista. Tietonsa matrikkeliin antoi 76,5 prosenttia ammattikunnasta eli 4 076 pappia ja lehtoria. Julkisista lähteistä etsittiin minimitiedot 933 henkilölle. 65 henkilöä kielsi kokonaan tietojensa julkaisun. Kuvansa lähetti lähes 70 prosenttia tietonsa antaneista eli 2 806 henkilöä.

Kirjassa on matrikkeliaineistosta tutkimus, jonka on tehnyt Itä-Suomen yliopiston professori **Kati Tervo-Niemelä**. Tutkimuksen teemoja ovat mm. papiston tausta, koulutus ja työhön sijoittuminen. Tietoa löytyy myös yleisimmistä etu- ja sukunimistä sekä pappien ja lehtorien harrastuksista.

Matrikkelissa on myös kymmenen artikkelia papin työn eri puolelta. Kirjoittajina on juhlavuonna virkaansa asetettu Turun ja koko Suomen arkkipiispa **Tapio Luoma** sekä eri ikäisiä ja erilaisissa töissä olevia pappeja jokaisesta hiippakunnasta.

Dosentti **Esko M. Laine** on laatinut matrikkeliin artikkelin Pappisliiton 100-vuotisesta taipaleesta.

Virsiä, Veisuja & Gospel Covertajia

> Konsertit kirkkoihin, kouluihin, nuorteniltoihin, jne.

VIRSIKIRJAN LISÄVIHKO -konsertti

**NUOREN SEURAKUNNAN
VEISUKIRJA 2020 -konsertti**

TILAUKSET
JA LISÄTIEDOT
mikkojmieltinen@gmail.com
Puh. 040 7547 591

www.gospelcovertajat.fi

Member+ on jäsenetupalvelu akavalaisille

MEMBER+ ON jäsenetupalvelu, joka tarjoaa ajankohtaisia etuja akavalaisen ammattijärjestöjen jäsenille ja heidän perheenjäsenilleen.

Kanttori-urkuriiton, Pappisliiton tai Teologiliiton jäsenenä, voit rekisteröityä palveluun käyttäjäksi (linkki sivuille löytyy osoitteesta www.akiliitot.fi -> Jäsenyys -> Jäsenedut -> Member+-jäsenetupalvelu). Valitse oma ammattijärjestösi valikosta, jotta varmistat kaikkien sinulle kuuluvien etujen näkymän palvelussa.

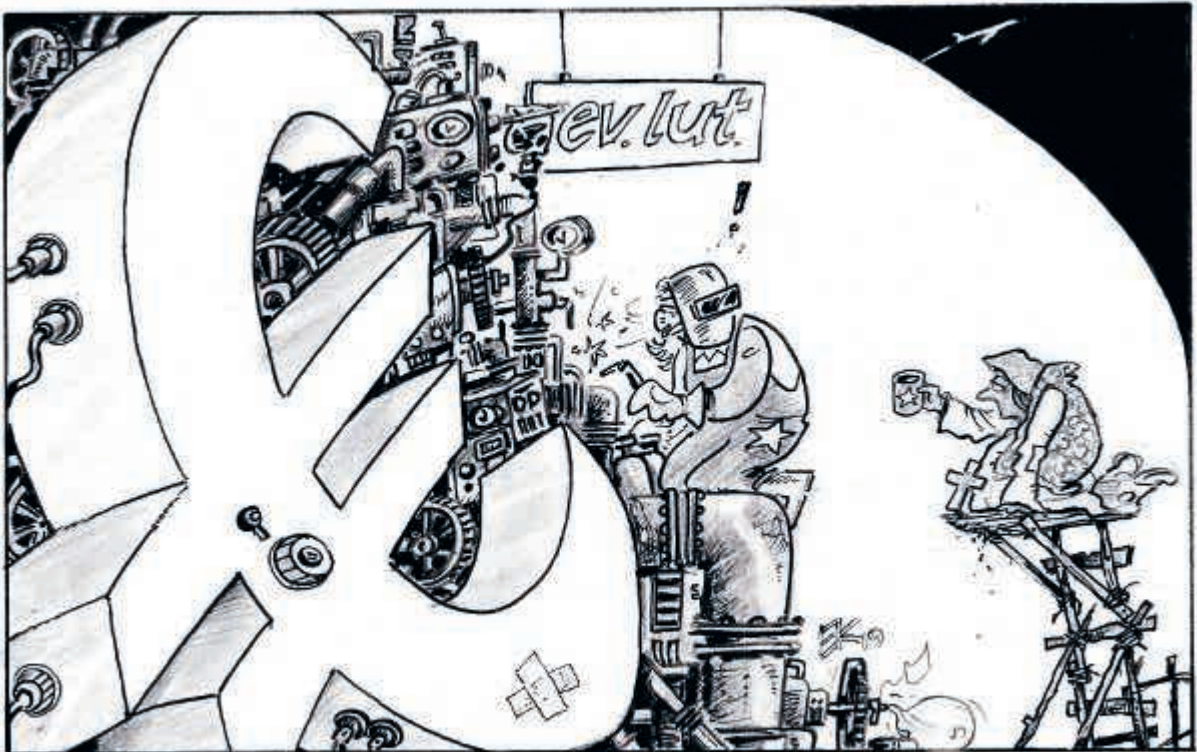
Liitythän myös Facebook-ryhmään tai seuraa member+-tarjontaa Instagramissa. Näin varmistat, että kuulet ensimmäisenä uusista mielenkiintoisista eduista.

Käyttääksesi palvelua

1. Rekisteröidy nähdäksesi kaikki sinulle kuuluvat edut.
2. Tutustu tarjolla oleviin etuihin ja palveluihin.
3. Hyödynnä etusi!

KUUSANMÄKI

Moniammatillinen yksilökuntoutus

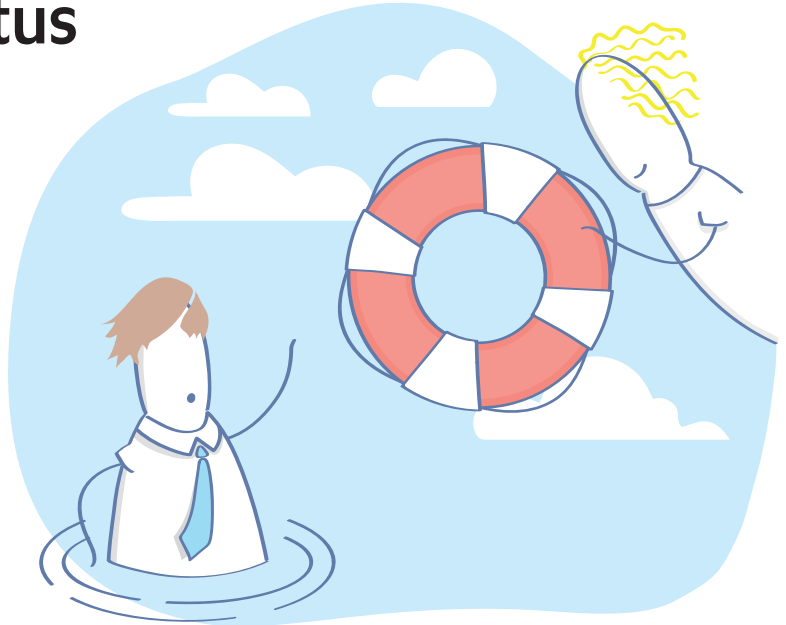
MONIAMMATILLISEN yksilökuntoutuksen tavoitteena on parantaa tai ylläpitää arjen, työn ja opiskelun sujuvuutta. Kuntoutus sisältää sekä yksilöllistä että ryhmämuotoista ohjelmaa.

Milloin moniammatillinen yksilökuntoutus?

- Kun sairaudet aiheuttavat vajaakuntoisuutta tai ongelmia selviytyä työssä tai arjessa -> laaja-alainen oireisto.
- Kuntoutustarve on todettu terveydenhuollossa.
- Henkilöllä on työkyvyn alenemisen uhkaa. Henkilöllä on henkilökohtaisen moniammatillisen ohjauksen tarve. Haku ympäri vuoden (huom. kurssit eivät näy Kelan sivuilla, kursseja ympäri vuoden).
- Pienet kahdeksan hengen ryhmät, jokaiselle tehdään yksilöllinen kuntoutussuunnitelma ja vähintään puolet on yksilöllistä ohjausta.
- Härmän Kuntoutus Oy on valtakunnallinen palveluntuottaja, asiakas saa valita paikan.
- Härmässä "aito" moniammatillinen kuntoutustiimi asiakkaiden kuntoutusprosessissa mukana kuntoutujan yksilöllisiin haasteisiin vastaten.
- Toteutus suomen- ja ruotsinkielellä.

Hakeminen kuntoutukseen

- Hakemus KU 132 + B-lausunto, jossa suositellaan moniammatilliseen yksilökuntoutukseen.
- Haku ympäri vuoden. Alkavat kurssit eivät näy Kelan rekisterissä (Kelalla ei aikatauluja).

- Maksusitoumus voimassa päätöspäivästä vuoden. Kela suosittelee että haku n. 2–2,5 kk ennen aiotua ajankohtaa.
- Ryhmät 8 henkilöä, henkilökohtainen kuntoutussuunnitelma.
- Sisällöstä vähintään puolet on yksilöohjausta, painotukset vaihtelevat henkilökohtaisten tavoitteiden mukaan.

Kuntoutuksen toteutus

Kuntoutus järjestetään kuntoutuslaitoksessa, jossa voi yöpyä. Kuntoutusjakson sisältö perustuu omiin tarpeisiin ja tavoitteisiin. Kuntoutuksestasi vastaa moniammatillinen työryhmä, johon kuuluu esimerkiksi erikoislääkäri, sairaanhoitaja, fysioterapeutti, psykologi tai neuropsykologi ja sosiaalityöntekijä.

Kuntoutuksen kesto

- Kuntoutuksen kesto on enintään 15 päivää, ja se alkaa 4–6 vuorokauden jaksolla. Aloitusjakson ai-

- kana moniammatillinen työryhmä laatii kanssasi yksilölliset kuntoutustavoitteet ja henkilökohtaisen ohjelman. Loput kuntoutuksesta (9–11 vrk) toteutetaan tarpeen mukaan eripituisissa jaksoissa.
- Kuntoutus toteutetaan kokonaisuudessaan 12 kk kuluessa myöntämispäivästä.
- Kuntoutus voidaan toteuttaa kolmessa tai kahdessa jaksossa.

Kuntoutuksen kustannukset

Kuntoutus on maksutonta. Sinulla tai omaisellasi saattaa olla oikeus kuntoutusrahaan kuntoutuksen ajalta. Kela korvaa myös kuntoutuksen tehtyjä matkoja.

Lisätietoja

Riitta Puumala, Härmän kunto-keskus, Kuntoutuksen ja työhyvinvoinnin asiantuntija
riitta.puumala@harmankunto-keskus.fi, p. +358 50 3714 712
AKIn apulaistoiminnanjohtaja
Merja Laaksamo p. 050 5423 664.

Vuosiloman kuluminen osa-aikaisessa palvelussuhteessa

Siirryin vuoden alussa kanttorin virassani 60-prosenttiseen osa-aikatyöhön eli minulla on viiden sijasta kolme viikottaista työpäivää. Olen keskustellut kirkkoherran kanssa kesäloman pitämisestä. Olemme yhtä mieltä siitä, että minulla on edelleen täysi lomaoikeus. Sen sijaan meillä on erilainen näkemys siitä, millä tavalla nämä lomapäivät pidetään. Olemme puhuneet tästä ihan hyvässä hengessä, vaikkein voi ymmärtää, miksi esimieheni on nyt yhtäkkiä leikkaamassa lomaoikeuttani. Haluan nyt varmistaa, kuinka tämä oikein menee. Kuinka vuosiloma kuluu osa-aikaisessa työssä? Entä miten lomapalkkani määräytyy?

TIEDUSTELUSTASI EI ILMENE, mitä oikeastaan tarkoitat loman leikkaamisella, mutta saatan arvata. Vuosilomaa koskevat määräykset löytyvät Kirkon virka- ja työehtosopimuksen IV osasta. Pääsääntöisesti vuosilomaa annettaessa lomapäiviä kuluttavat kaikki vuosiloma-aikaan sisältyvät säännölliset työpäivät. Täydellä kalenteriviikolla tai sitä vastaavana viikon mittaisena ajanjaksona vuosilomapäiviä voi siis kuluu enintään viisi. Osa-aikaisilla työntekijöillä ja viranhaltijoilla vuosiloma kuluu samalla tavalla kuin kokoaikaisillakin. Toisaalta osa-aikainen voi ansaita yhtä paljon vuosilomapäiviä kuin kokoaikainen. Näin kaikkia kohdellaan tasapuolisesti.

Mitä vuosiloman kuluminen samalla tavalla sitten käytännössä tarkoittaa? Se merkitsee yksinkertaisesti sitä, että jos osa-aikaisen viranhaltijan/työntekijän säännöllinen työ on järjestetty siten, että kalenteriviikossa työpäiviä on keskimäärin vähemmän kuin viisi, vuosiloma-aikaan sisällytetään työ- ja vapaapäiviä sekä työ- ja vapaa-aikaa samassa suhteessa kuin niitä muutoinkin on. Vuosilomaa kuluttaviksi päiviksi katsotaan vuosiloma-aikaan sisältyvät muut päivät kuin säännölliset viikoittaiset vapaapäivät ja arkipyhät. Normaalilla lomaviikolla osa-aikaisellakin kuluu siis viisi lomapäivää riippumatta siitä, miten monena päivänä viikossa osa-aikatyö on järjestetty tehtäväksi.

Jos vuosilomaa annetaan yksittäisinä päivinä, on viimeistään silloin, kun on

annettu kolme yksittäistä työpäivälle sijoittuvaa lomapäivää, merkittävä kaksi lomapäivää työstä vapaille päville. Viisi ns. irtolomapäivää on selvintä merkitä siten, että ensimmäinen merkitään työpäivälle, toinen poissaolopäivälle, kolmas työpäivälle, neljäs poissaolopäivälle ja viides jälleen työpäivälle. Jos irtopäiviä myönnetään enemmän kuin viisi, uusi viiden irtopäivän "sarja" aloitetaan taas merkitsemällä ensimmäinen irtopäivä työpäivälle.

Jos työssäoloaikasi sijoitettaisiin viikkoa pidemmille jaksoille, myös lomapäivien sijoittamista ja loman kulumista olisi tarkasteltava viikkoa pidemmissä jaksoissa. Olennaista on siis kuitenkin se, että vuosiloma-aikaan sisällytetään työ- ja vapaa-aikaa samassa suhteessa kuin sitä on muutenkin.

Kun viranhaltijan tai kuukausipalkkaisen työntekijän työaika ja vastaavasti palkka muuttuvat lomanmääräytymisvuoden (1.4. – 31.3.) aikana, määräytyy kyseiseltä lomanmääräytymisvuodelta ansaitun vuosiloman palkka lomanmääräytymisvuoden aikana käytettyjen työajan mukaan määräytyneiden palkkausprosenttien keskiarvon perusteella. Keskimääräinen palkkausprosentti saadaan kertomalla kummankin työajan mukaiset kuukaudet (tässä tapauksessa siis 9 ja 3) niiden palkkausprosentteilla (100 % ja 60 %). Näin saadut luvut laskeaan yhteen ja summa jaetaan luvulla 12.

Oikein hyvää lomaa!

Lähetä oma kysymyksesi osoitteeseen edunvalvontaa@akiliitot.fi.

Sielunhoitoterapia

KIRKON SELUNHOIDON HAASTAJANA

Kirkon selunhoito perustuu ajatukseen lähimmäisen vierellä kulkemisesta. Viimeisten vuosikymmenten aikana ammattitaitoiset selunhoitajat ovat paitsi kehittäneet alaa myös saavuttaneet ihmisten ja yhteiskunnan luottamuksen. 2000-luvulla Suomeenkin on rantautunut toisenlainen näkemys selunhoidosta. Mistä on kysymys ja kuinka suuntaukset poikkeavat toisistaan?

JAANA HALLAMAA

SOSIAALIETIIKAN PROFESSORI, HELSINGIN YLIOPISTO

KUVA: MARJAANA TOIVIAINEN, KUVITUS: ISTOCK

Sielunhoidon paikka? Ihannekan-
salainen ei menetä elämänhallin-
taa fyysisten sairauksien vuoksi
ja selviytyy myös erilaisista kriisi-
ja taitekohdista jättämättä paik-
kaansa yhteiskunnan tuottavana osana. Eri-
laiset menestysopit ja positiivisen ajattelun
käänteentekevää voimaa korostavat self help
-ideologiat täydentävät vallitsevaa poliittista
suuntausta neuvomalla, kuinka vaikeudet
käännetään voitoksi ja traumaista ammenne-
taan materiaalia koskaan päättymättömään
ihmisenä kasvamiseen.

Enemmistö meistä lienee sellaisia, ettei
elämä suju sen paremmin sote-menoista huo-
lestuneiden päättäjien toiveiden kuin onnis-
tumiskäsikirjojen oppienkaan mukaan. On
taitekohtia, jotka lyövät ihmisen linkkuun, ja
vastamäkiä, joiden nousemisesta ei tule mi-
tään ilman muiden apua. Kohdalle sattuva
kriisi avaa myös vanhat haavat ja vie valon
horisontista. Mieli jää kiertämään uraa, ja ote
kirpoaa.

Mielenterveyden häiriöitä hoidetaan enim-
mälleen osana avoterveydenhuoltoa. Bio-
lääketieteen kehittyminen näkyy siinä, että

mielen pahoinvointiin tarjotaan lääkkeitä korjaamaan aivokemian epätasapainotiloja. Viime vuosikymmeninä on kehitetty lääkkeitömiä täsmähoitoja, ratkaisukeskeisiä lyhytterapiamalleja. Niissä vaikeita tunteita aiheuttavat asiat muunnetaan ongelmiksi, jotka pyritään ratkaisemaan erilaisia psyykkisiä tekniikoita harjoittelemalla. Perinteinen, pitkäkestoinen psykoterapia, jossa oireiden poistamisen sijaan pyritään ymmärtämään niiden syntyyn johtaneita psyykkisiä prosesseja ja kehittämään keinoja kestää vaikeita tunteita ja työstää niihin kytkeytyviä ajatuksia, on joutunut altavastaajan asemaan.

Mihin kirkon sielunhoito sijoittuu? Onko se osa arsenaalia, jolla kirkko oikeuttaa asemansa yhteiskunnassa työvoiman ja ihmisten henkilökohtaisen hyvinvoinnin edistäjänä ja ylläpitäjänä, onko se kirkon jäsenten kustantama vaihtoehto ruuhkaisille mielenterveyspalveluille vai yksi palvelun ja julistuksen muoto? Koska vain lääkärit saavat määrätä lääkkeitä, sielunhoitoa on ollut luontevaa alustavasti arvioida suhteessa lyhytterapioihin ja psykoterapiaan.

Lähimmäiskeskeinen lähestymistapa

Kirkon sielunhoito on lähimmäiskeskeistä. Lähtökohta on sielunhoitajan puoleen kääntyvä ihminen, hänen kysymyksensä ja tilanteensa. Sielunhoitaja edustaa kirkkoa ja sen uskoa rinnallakulkijana ja vertaisena. Lähimmäiskeskeisyyteen kuuluu myös sen ymmärtäminen, että kriisin keskellä elävä ihminen on hauras ja erityisen haavoittuva auttajan manipulaatiolle. Kirkon

Jaana Hallamaa:
"Sielunhoito on tärkeä ja luovuttamaton osa kirkon työtä. On aika sanoittaa sen teologiaa entistä selvemmin."

sielunhoidossa on luovuttu käyttämästä hengellistä auktoriteettia ja varottu suosittelemasta uskontoa maallisten vaikeuksien lääkkeeksi.

Sielunhoitoa kehitettäessä on haluttu käyttää hyödyksi kaikki ihmismieltä koskevan tieteellisen tutkimuksen ja kliinisen kokemuksen tuottama oppi. Niiden mukaisesti on syntynyt käsitys ihmisen psyykkisestä kehittymisestä ja sen eri vaiheista ja ymmärrys ihmismielen dynamiikasta. Outojakin oireita ja tuskaa tuottavia toimintatapoja voidaan ymmärtää ja niitä voidaan käsitellä, kun selvitetään niiden yhteys ihmisen elämänhistoriaan ja olosuhteisiin. Ajatuksena on, että ymmärtäminen tarjoaa pohjan muuttua kärsimystä tuottavista asioista.

Sielunhoidon eriytyminen työalaksi on osa kehitystä, jossa asiantuntijuudet muuttuvat ammattikunniksi. Erityisalaksi muotoutumisen perusteena on myös se, että asiantuntemuksen hankkiminen ja sen soveltaminen edellyttävät pitkää koulutusta ja harjaantumista. Ammattitaidoton toiminta voi olla hyvinkin haitallista.

Sielunhoitoa on viime vuosikymmeninä kehitetty erityisesti psykologisen tutkimuksen varassa ja sen luonnetta kirkon työnä on tarkasteltu ansiokkaasti käytännöllisessä teologiassa. Keskustelu sen teologisesta sisällöstä on kuitenkin ollut vähäisempää. Arvostelijoiden mukaan kirkon sielunhoito on kadottanut kristillisen luonteensa ja siitä on tullut osa terapialiikettä.

ACC, mikä ACC?

Lähimmäiskeskeisen sielunhoidon lähestymistavan kehitti Irja Kilpeläinen, joka sovelsi Suomeen Yhdysvalloissa omaksumiaan ideoita. Yhdysvalloista peräisin olevista vaikutteista näyttää ammentavan myös Suomen ACC, joka ”kehittää ja edistää kristillistä terapiaa ja sielunhoitoa ja yhdistää kristittyjä auttajia”. Jostain syystä yhdistys puhuu itsestään vain kirjainlyhenteellä, ja sen taustalla olevien sanojen – Association of Christian Counsellors – selvittämiseksi on nähtävä jonkin verran vaivaa. Yhdistyksen toimintaan on lehtitietojen mukaan liittynyt joukko kristillistaustaisia järjestöjä.

Suomen ACC sanoo toimintansa perustuvan sekä uskon, elämän että etiikan kysymyksissä Raamatun auktoriteettiin ja apostoliseen uskontunnustukseen. Se edellyttää jäseniltään elävää uskoa Jeesukseen Kristukseen ja todistetta aktiivisesta osallistumisesta jonkin kristillisen seurakunnan toimintaan. Jäsenjärjestöjen sivuilla puhutaan sitoutumisesta ”klassiseen kristinuskoon” ja ”kristilliseen ihmiskuvaan”. Osa jäsenjärjestöistä on saanut julkisuutta toiminnastaan, jolla pyritään muuttamaan ihminen heteroseksuaaliksi.

Vain muutamat hoitoalan ammattinimikkeet ovat suojattuja ja toiminta valvottua, minkä vuoksi kuka tahansa voi ryhtyä antamaan terapiaksi nimittämäänsä hoitoa. Kirkon sielunhoidosta irtautuneella hoitorintamalla näyttää vallitsevan varsinainen nimikkeiden rikkaus. Tarjolla on ainakin MU-sielunhoitoterapeutin, LI-sielunhoitoterapeutin, RE-sielunhoitoterapeutin ja RKT-terapeutin palveluksia. Jou-

kossa on myös henkilöitä, joilla on varsinainen psykoterapeutin koulutus, mutta erilaisten terapeuttien eroja ei täsmennetä selvästi.

ACC:n jäsenjärjestöjen sivuja lukiemalla voi selvittää osan oudosta lyhenneterminologiasta. RKT-terapeutti antaa ratkaisukeskeistä kristillistä terapiaa ja RE-sielunhoitoterapeutti tarjoaa rikkinäisestä ehjäksi –hoitoa. Tarjolla on myös tuhansia euroja maksavia koulutuksia, joiden päätteeksi voi saada järjestöjen lanseeraaman akkreditoinnin, joka tapahtuu vertaamalla koulutusta tai yksilöä Suomen ACC:n laatimiin kriteereihin.

Sielunhoitoterapeuttien sivuilla tarjotaan RE-koulutusta, keväällä 2019 SEK10-kurssin muodossa. RE-lyhenteen takana on pastori **Seppo Jokisen** 1995 julkaissama kirja Rikotusta eheäksi. Sen pohjalta sosiaalipsykologi psykoterapeutti **Saara Kinnunen** on kirjoittanut kirjan Sovintoon elämän kanssa, ja muokannut sovintoon elämän kanssa -menetelmän, josta kurssin lyhennekin näyttää olevan peräisin. Mallin teoreettiseksi pohjaksi luetellaan joukko psykologisia teorioita, kun taas sielunhoitomalli on peräisin yhdysvaltalaiselta **Larry Crabbilta**. Hänen ajatteluaan ei kuitenkaan esitellä.

Raamattu psyykkisen hyvinvoinnin ohjekirjana

Crabb edustaa nouthetic counseling-suuntausta, jonka mukaan mielen terveyden häiriöt ja psyykkinen kärsimys johtuvat vääristyneestä jumalasuhteesta. Suuntaus on osa pohjoisamerikkalaista evankelikalaisuutta, joka korostaa Raamatun auktoriteettia. Taustalla on kalvinis-

tinen teologia, jossa kirjaimellinen raamatuntulkinta yhdistyy ajatukseen Raamatusta Jumalan tahdon käsikirjana.

Raamatun velvoittavuus näkyy tämän ajattelutavan mukaisesti kristillisessä terapialiikkeessä. Sen mukaan kristityn on hyväksyttävä elämänsä ohjenuoraksi ehdoton dikotominen sukupuolijako, naisten alamaisuus perheessä, kirkossa ja (joidenkin suuntausten mukaan) yhteiskunnassa ja heteroseksuaalisuudesta poikkeavien suuntausten tuomitseminen. Psyykkinen kärsimys johtuu synnistä eli siitä, että ihmisen elämä, ajattelu ja tunteet eivät ole sopusoinnussa Jumalan asettamien järjestysten kanssa. Sielunhoitajan tehtävä on ohjata ihminen ratkaisemaan elämänsä ongelmat omaksumalla raamatulliset näkökannat ja toimimalla niiden mukaan.

Tarvitaan sielunhoidon teologiaa

Sielunhoitoterapian edustajat näyttävät haluavan lanseerata toimintansa vaihtoehdoksi kirkon sielunhoidolle myös seurakunnissa. Kun toimintaa harjoitettavia kutsutaan terapeuteiksi, luodaan mielikuva asiantuntijuudesta. Tavallisen ihmisen voi olla vaikea erottaa terapeuttia toisesta, kun nimikkeen edessä on epämääräinen kirjainlyhenne. Hankalaa on myös hahmottaa, mitä kaikkea luonnehdinnat klassinen kristinuskok ja raamatullinen todellisuudessa sisältävät.

Sielunhoito on tärkeä ja luovuttamaton osa kirkon työtä. On aika sanoittaa sen teologiaa entistä selvemmin ja puolustaa siihen sisältyvää näkemystä kristillisestä julistuksesta ja palvelusta. ✕

SELUNHOIDOLLISTEN KESKUSTELUJEN TAUSTAA JA PERIAATTEITA

Sielunhoito on auttavaa kohtaamista

Sielunhoito on seurakuntien keskeinen työmuoto, jolla on pitkät perinteet. Sielunhoito on kuitenkin muuttunut aikojen saatossa. Tässä artikkelissa tuon esille sielunhoidon taustaa ja niitä keskeisiä periaatteita, joita nykyisin sielunhoidossa olisi hyvä noudattaa. Kiinnitän huomiota myös sielunhoitajan työssäjaksamiseen.

JOUKO KIISKI

DOSENTTI, YLIOPISTONLEHTORI, ITÄ-SUOMEN YLIOPISTO

KUVA: TIINA KIISKI

Sielunhoidon taustaa. Sielunhoidollisia keskusteluja on käyty kautta aikojen. Ihmiset ovat jakaneet toisilleen huoliaan, ja miksei myös illojaan. Sairaita ja muissa elämän kriisitilanteissa olevia on käyty katsoomassa ja lohduttamassa. Raamatussakin on tästä monia esimerkkejä. Ystävät tulivat lohduttamaan paljon kärsinyttä Jobia, vaikka eivät tässä tehtävässä kovin hyvin onnistuneetkaan. Jeesus kävi eri ihmisten kanssa lukuisia auttavia keskusteluja.

Rippiin ja kirkkokurin toteuttamiseen on historian aikana

kuulunut myös sielunhoidollisia keskusteluja, vaikka nykyisen sielunhoitokäsityksen näkökulmasta tällöin ei olekaan aina toimittu viisaasti ja lähimmäistä kunnioittaen.

Karl Barthin teologian pohjalta muodostui keerygmaattisen sielunhoidon malli, jossa sielunhoito tulkittiin Jumalan sanan julistukseksi yksittäiselle ihmiselle. Tätä toimintatapaa käytettiin runsaasti 1900-luvulla. Tämäkin malli tuntuu nykyajan sielunhoitokäytänteiden valossa varsin ongelmalliselta.

1960-luvulta lähtien sielunhoitoon on integroitu toimintatapoja psykologisesta tietotaidosta ja erilaisista terapeuttisista menetelmistä.

Siitä asti sielunhoito on tullut monelta osaltaan hyvin samankaltaiseksi kuin sekulaarit keskusteluavun muodot. Kuitenkin sielunhoitoon kuuluu aina jossain muodossa myös hengellinen ulottuvuus. Tämä erottaa sielunhoidon muista auttamismenetelmistä.

Yleisen pappeuden pohjalta sielunhoitoa voivat antaa kaikki kristityt. On hyvä kuitenkin erottaa toisistaan yhtäältä maallikkojen tekemä ja toisaalta seurakuntien hengellisten työntekijöiden tarjoama sielunhoito. Itse käytän työntekijöiden – lähinnä pappien, diakonia-työntekijöiden ja nuorisotyönohjaajien – harjoittamasta sielunhoidosta

käsitettä *ammattillinen sielunhoito*.

Työntekijöillä on koulutusta sielunhoitoon, ja he tekevät sitä virkavastuulla. Sielunhoidon tekeminen kuuluu yhtenä osana heidän työhönsä, ja he ovat vastuussa harjoittamastaan sielunhoidosta.

Sielunhoidolliset keskustelut voivat olla hyvin moninaisia. Ne voivat olla spontaaneja, jolloin satunnainen kohtaaminen johtaa sielunhoidolliseen keskusteluun. Sielunhoito voi olla vain yhden keran tapahtuva keskustelu, mutta kyseessä voi olla myös sielunhoitosuhde, johon kuuluu useita, ennalta sovittuja tapaamisia.

Toimivat periaatteet

Nykyajan sielunhoitoa voi kuvata auttavaksi kohtaamiseksi tai keskusteluavuksi, johon kuuluu runsaasti erilaisia periaatteita. Esittelen niistä seuraavassa tärkeimmät ja keskeisimmät. Sielunhoidollisessa kohtaamisessa on mukana kaksi *tasa-arvoista* ihmistä. Sielunhoitajalla ei ole auktoriteettiasemaa lähimmäistään kohtaan. Apua hakeva on oman elämänsä paras asiantuntija ja sielunhoitaja hallitsee kohtaamisen ja keskustelun taidon. Lähtökohtaisesti sielunhoitaja ei julista, ei opeta eikä anna hyviä toimintaohjeita sielunhoidettavalle. Apua hakeva saa itse päättää, mitä hän elämänsä vaikeuksien kanssa tekee, mutta sielunhoitaja tukee lähimmäistään, jotta hän voi pohtia asioitaan monesta eri näkökulmasta.

Sielunhoito on luonteeltaan *asiakaslähtöistä* eli *lähimmäiskeskeistä*. Auttavassa keskustelussa edetään apua hakevan ehdoilla. Puhutaan niistä asioista, joista sielunhoidettava haluaa puhua. Edetään

Jouko Kiiski: "Sielunhoitajan tärkein työkalu on hänen oma persoonansa. Siksi siitä kannattaa pitää huolta."

asioissa tahtiin, mikä apua etsivästä tuntuu hyvälle. Sielunhoitajalla ei ole omaa agenda, jota hän tahtois edistää. Sielunhoitajan asenne apua hakevaa kohtaan on samanlainen kuin Jeesuksella, kun hän kysyi sokealta Bartimaiokselta: "Mitä haluat minun tekevän sinulle?" Tämä oli hyvin asiakaslähtöinen kohtaamisen alku ja sopii malliksi myös tämän päivän sielunhoitajille.

Sielunhoito on ennen kaikkea kuuntelua, usein kuuntelun osuus sielunhoidollisessa kohtaamisessa on 80–90 prosenttia. On tärkeää, että apua hakevalle tulee kokemus siitä, että häntä on kuultu ja hä-

nen elämäntilannettaan on ymmärretty. Aktiivinen kuuntelu on usein yllättävän vaikeata, mutta sitä voi oppia harjoittelemalla. Oma mieli täytyy tyhjentää, jotta sinne mahtuu sielunhoidettavan asiat. Meillä kaikilla lienee kokemusta siitä, että jo pelkkä ahdistavien asioiden kertominen kuuntelevälle ja ymmärtävälle ihmiselle helpottaa raskasta mieltä. Jotta aktiivinen kuuntelu onnistuu, sielunhoitajan täytyy luoda keskusteluun kiireetön ja luottamuksellinen ilmapiiri.

Sielunhoitoon kuuluu keskeisesti apua hakevan *kannattelu*. Sielunhoitaja viestittää, että hän haluaa aut-

taa ja tukea vaikeuksien keskellä olevaa lähimmäistä. Sielunhoitaja kunnioittaa ja arvostaa asiakastaan – oli hänen elämänsä tilanne sitten mikä tahansa. Auttaja tuo myös toivoa ja lohtua apua hakevan elämäntilanteeseen. Sielunhoitaja kannustaa ja rohkaisee lähimmäistään tekemään elämässä niitä valintoja ja päätöksiä, jotka apua hakeva kokee itselleen parhaaksi.

Sielunhoito on aina *pyyteetöntä* auttamista. Auttaja ei odota antamastaan avusta mitään vastalahjaa. Sielunhoito on aina ilmaista pohjautuen kristilliseen lähimmäisenrakkauteen. Sielunhoitajan ainut palkinto on ilo siitä, että on voinut auttaa lähimmäistään vaikeassa elämäntilanteessa.

Sielunhoitokeskustelut ovat aina *luottamuksellisia*. Jos joku ei osaa sioutua vaitiolovelvollisuuteen, on parempi, ettei hän tee lainkaan sielunhoitoa. Luottamuksellisuuden rikkominen särkee ja tuhoaa kaiken, mitä keskustelussa on saatu aikaan. Tuhovaikutus on vielä tätäkin suurempi, koska se saat-
taa huonoon valoon myös muiden työntekijöiden sielunhoitokeskustelut.

Sielunhoito on *hengellistä* työtä, jonka keskeisenä pohjavireenä on lähimmäisenrakkaus. Sielunhoitoon kuuluu usein hengellisten välineiden – rukous, Raamattu, virret, ehtoollinen, rippi, öljyllä voitelu – käyttöä, mutta näitä välineitä käytetään vain, jos apua hakeva sitä haluaa. Hengellisten välineiden käyttö sopii yleensä parhaiten keskusteluavun lopuksi, jolloin ne eivät sammuta liian pian hyvää keskustelua. Joskus sielunhoitaja pake-

Sielunhoitoon kuuluu aina jossain muodossa myös hengellinen ulottuvuus.

nee omaa ahdistustaan siirtymällä liian nopeasti hengellisten välineiden käyttöön. Tämä estää syvälisen kohtaamisen ja auttamisen. Aina sielunhoidossa ei ole tarpeellista eikä suotavaakaan käyttää hengellisiä välineitä. Kuitenkin sielunhoitaja voi aina omassa mielessään rukoilla autettavan puolesta ennen tapaamista, keskustelun aikana ja sen jälkeen.

Sielunhoitoon kuuluu myös *kohtelias rajojen asettaminen*. Sielunhoitaja ei ole aina tavoitettavissa. Sielunhoitokeskustelut kestävät suunnitellun ajan. Sielunhoitaja ei saa käyttää hyväksi apua hakevaa, mutta tämä pätee myös kääntäen: sielunhoitaja ei anna käyttää itseään hyväksi. Sielunhoitaja asettaa rajat, joiden puitteissa toimitaan. Tämä tuo myös turvallisuutta apua hakevalle.

Sielunhoitajan työssä jaksaminen

Sielunhoitaja ottaa keskustelutilanteesta vastaan lähimmäisen ongelmat ja murheet. Niitä käsitellään

yhdessä. Hyvän teoreettisen mallin mukaan, keskustelun lopussa sielunhoitaja palauttaa vaikeat asiat takaisin autettavalle ja vapautuu niistä itse. Kun lähimmäisen kuor-
maa on yhdessä pohdittu, apua hakevan taakka on jo keventynyt. Vaikeuksien palauttaminen takaisin apua hakevalle ei kuitenkaan aina täysin onnistu, vaan jotain jää myös sielunhoitajan kannettavaksi. Siksi olisi tärkeää, että sielunhoitajalla olisi käytettävissä *työnohjaaja*, jonka kanssa hän voisi käydä läpi tekemäänsä työtä. Sielunhoidossa koettujen asioiden jakaminen auttaa myös sielunhoitajaa kasvamaan työssään. Sielunhoitaja saa työnohjaajalta myös palautetta toiminnastaan. Palautteen perusteella hän voi kehittyä työssään.

Sielunhoitajaa auttaa työssä jaksamisessa myös se, että hän pitää omasta osaamisestaan huolta. Alaan liittyvään kirjallisuuteen kannattaa tutustua, sillä niistä oppii aina jotain uutta. Alaan liittyvää *koulutusta* on paljon tarjolla. Usein sielunhoitaja tarvitsee myös *omaa sielunhoitoa tai terapiaa*. Niiden avulla hän voi lisätä itsetuntemustaan ja oppia näkemään auttamistyötä apua saavan näkökulmasta. Sielunhoito on hengellistä työtä, joten myös *omasta spiritualiteetista* huolehtiminen auttaa työssä jaksamisessa. Jokainen hoitaa omaa spiritualiteettia niillä keinoilla ja tavoilla, jotka ovat itselle luontevia. – Sielunhoitajan tärkein työkalu on hänen oma persoonansa. Siksi siitä kannattaa pitää huolta. ✕

Kirjoittaja on psykoterapeutti ja työnohjaaja.

Asiakas keskiössä

VIRPI SIPOLA

ASIAANTUNTIJA, KIRKKOHALLITUS
KUVA: VIENOMARI JÄÄSKELÄINEN

Kirkon sielunhoito on asiakaslähtöistä. Sielunhoidossa on kysymys ihmisistä varten olevasta tilasta ja läsnäolosta. Sielunhoitoon tuleva valitsee itse asiat, joista hän haluaa keskustella. Keskusteluissa voidaan puhua ihmissuhteista, työstä, luopumisesta, elämän valinnoista, sairaudesta, Jumala-suhteesta, surusta ja ilosta, siis kaikesta, mitä elämässä on. Sielunhoitaja ei täytä tilaa omilla keskusteluaiheillaan tai pääätä asiakkaan puolesta, mikä tässä hetkessä on tärkeää.

Sielunhoidossa työntekijä liittyy ihmisen elämäntilanteeseen ja tukee tämän itsemymmärrystä ja toimintakykyä. Sielunhoitajan kysymyksiä ovat mm. *”Mitä sinä toivot”, ”Kerro lisää”, ”Voinko minä auttaa sinua, vai tarvitsetko toisenlaista apua”*. Sielunhoitoon tuleva on sielunhoitosuhteessa aktiivinen toimija omaa elämänsä koskevien valintojen suhteen.

Sielunhoidollinen asenne

Sielunhoito perustuu ehdotomaan luottamukseen, se on toista ihmistä ja hänen valintojaan kunnioittavaa. Sielunhoidossa ihminen kohdataan hyväksyvästi hänen uskonnollisesta vakaumuksesta, seksuaalisesta suuntautumisesta tai poliittisesta kannasta riippumatta.

Sielunhoitaja

Sielunhoitajan tavoitteet liittyvät omaan työskentelyyn. Hän tavoittelee levollista läsnäoloa, mielen avaruutta ja sitä, että kaikille asioille olisi tilaa ja että hän kuulisi mitä hänelle puhutaan. Että hän kykenisi

kuulemaan myös hiljaisuutta. Sielunhoitaja ei hoputa, vaan hyväksyy sen, että asioilla on aikansa ja paikkansa.

Sielunhoitajana toimiminen tarkoittaa suostumista ei tietämiseen. Hänellä ei ole valmiita vastauksia ihmisten kysymyksiin. Erilaisia näkökulmia ja uusia suuntia etsitään yhdessä sielunhoidettavan kanssa. Sielunhoitajan tehtävä edellyttää itsereflektiota, oman varjonsa tuntemista ja suostumista kasvuprosessiin. Sielunhoitaja huolehtii omasta spiritualiteetista, työnsä tueksi hän hakeutuu työnohjaukseen.

Sielunhoidollinen orientatio on asettumista kuuntelemaan, vastaanottamaan ja toista ihmistä kunnioittamaan läsnäoloon.

Kirkon sielunhoidon eettiset periaatteet

- Luottamus
- Kunnioitus
- Tasavertainen kohtaaminen
- Ihmisen hyvään pyrkiminen

Läheisensä menettänyt

TOIVOO SEURAKUNNAN LÄSNÄOLOA SURUSSA

Monet kirkkoon kuuluvat eivät ole aktiivisia toimijoita seurakunnassa. Silti seurakunnan tukea kaivataan elämän suurissa muutoksissa, erityisesti surun ja kuoleman kohdatessa. Läheisensä menettäneet toivovat seurakunnalta yhteydenottoa, läsnäolevaa kuuntelemista ja avun pariin ohjaamista.

MAIJU LAITANEN

VIESTINTÄVASTAAVA, SUREVAN KOHTAAMINEN -HANKE

KUVA: MARJA VÄISÄSEN KOTIALBUMI

Marja ja Seppo Väisänen olivat olleet naimisissa 25 vuotta, kun Seppo sairastui hyvin äkillisesti. Pariskunnalla on kolme tytärtä, jotka olivat tuolloin 15-, 18- ja 20-vuotiaita. ”Elokuun alussa vuonna 2010 ihmettelimme Sepon laihtumista ja väsymystä. Terveyskeskuksesta hänet laitettiin tyräleikkausjonoon, mutta oireiden jatkuessa totesin, että tässä täytyy olla jotain muuta takana. Asiaa alettiin tutkia, ja pian hänet otettiin saira-

laan kirurgiselle osastolle. Minulle ei suoraan kerrottu, mistä oli kyse, mutta sivulauseesta ymmärsin, että Sepolla oli kasvain. Syöpäosastolla hänet siirrettiin ensin kuuden, sitten kahden ja lopulta yhden hengen huoneeseen”, Marja kertoo kahdeksan vuoden takaisista tapahtumista.

”Hääpäivämme oli 25.8. Silloin työnsin Sepon käyttävän päähän, jotta hän näkisi ulos”, Marja muistelee. ”Seuraavan päivän iltana lääkäri totesi minulle, että mieheni tulisi menehtymään. Hain työtöt hyvästelemään Sepon. Annoimme hä-

nelle luvan mennä. Seuraavana aamuna, kun palasin mieheni siskon ja anoppini kanssa sairaalaan, ei Seppo enää ollut tajuissaan. Muutaman tunnin kuluttua hän menehtyi. Vielä kolme viikkoa sitten mieheni oli ollut terve, vain vähän väsähtänyt, ja nyt hän oli kuollut.”

Sepon kuoleman jälkeen tämän vaimo, äiti ja sisar ohjattiin käytävään odottamaan. Sillä aikaa hoitajat siistivät hänet ja sytyttivät kynttilöitä huoneeseen. Sen jälkeen omaiset saivat viipyä Sepon vierellä kaikessa rauhassa. ”Kun minun piti

Marja Väisäsen aviomies Seppo kuoli vain muutaman viikon sairastamisen jälkeen. Puolison kuolema oli valtava sokki. Marja kertoo silloin etsineensä kissojen ja koirien kanssa tahoa, jolle olisi voinut mennä puhumaan.

lähteä lääkäriin, lähdimme kaikki yhtä aikaa pois. Kukaan hoitajista tai lääkäreistä ei sanonut meille enää mitään, eikä kukaan käynyt luonamme. Olisin odottanut, että pappi tai diakoniatyöntekijä olisi silloin tullut paikalle, olimmehan kaikki hyvin järkyttyneitä ja surun murtamia. Työterveydestä sain sairaslomaa ja jonkin verran keskusteluapua”, Marja kertoo.

Omaisensa menettänyt kaipaa kuuntelijaa

”Mieheni äkillinen kuolema oli valtava sokki. Silloin etsin kissojen ja koirien kanssa tahoa, jolle voisin mennä puhumaan”, Marja kuvaillee. Pelastukseksi koitui paikkakunnalla juuri aloittanut Suomen nuorten leskien vertaistukiryhmä. Myös lähimmäisistä oli paljon apua. ”Kaksi tyttärieni ystävien äitiä tuli tapahtuneesta kuultuaan meille tuomaan piirakoita ja kakkuja. He istuivat olohuoneessa kanssani ja kuuntelivat, minä sain puhua. Se oli paras mahdollinen apu siinä tilanteessa.”

Marja kertoo kuulleensa myös kotipaikkakunnallaan Kuopiossa toimivista seurakunnan sururyhmistä. ”Soitin seurakuntaan viikon sisällä mieheni kuolemasta. Minulle sanottiin, että sururyhmään voi päästä vasta, kun kuolemasta on kulunut puoli vuotta. En vielä tänään päivänä ymmärrä, mikä syy puolen vuoden odotuttamiselle on – sitä ei minulle kerrottu. Minulla on sellainen tunne, että sokissa olevan ihmisen raastavaa surua ei ha-

luta kohdata, ja siksi avun antamista lykätään, jotta sureva ehtisi rauhoittua. Ikään kuin suojellaan auttajia autettavan surulta. Onneksi Nuorten leskien ryhmässä sain laskea ulos kaiken, mitä mielessäni oli, ja saman kokeneet kuuntelivat. Sitä tarvitsin nimenomaan siinä vaiheessa.”

Puolen vuoden kuluttua Marja pääsi mukaan seurakunnan sururyhmään. ”Ryhmässä oli noin puolenkymmentä henkilöä. Vetäjinä oli muistaakseni pappi ja diakoni. En ole itse kovin uskonnollinen, mutta tuntui, ettei uskonnollisuutta ryhmässä tupututtukaan. Se oli hyvä. Seurakunnalla voi olla erilaisia käsityksiä kuin autettavilla ihmisillä, mutta se ei haittaa. Ei siinä tarvitse osata sanoa, mikä suruun auttaa tai mitä pitäisi tehdä. Ei sellaisia vastauksia ole. Tärkeintä on, että autetaan.”

Hiljaisuutta ja vastakaikua seurakunnalta

Myöhemmin Marja alkoi toimia Nuorten leskien vertaistukiryhmän ohjaajana. Silloin hän oli yhteydessä kaikkien Kuopion seurakuntien diakoneihin, joiden yhteystiedot löytyivät verkkosivuilta. ”Halusin kertoa, että meillä on tällainen sururyhmä, johon voi tulla aiemminkin kuin puolen vuoden päästä. Toivoin, että jos myöhemmin joku minun laillani etsii apua,

**Läheisensä
menettäneet
toivovat
seurakunnalta
yhteydenottoa,
läsnäolevaa
kuuntelemista
ja avun pariin
ohjaamista.**

niin ainakin hänet voitaisiin ohjata jonnekin. Lähetin toistakymmentä henkilökohtaista viestiä, mutta vastaukseksi sain vain kolme automaattista lomaviestiä. Se oli pettymys.”

”Seuraavan kerran olin yhteydessä seurakuntaan, kun isäni kuoli”, Marja kertoo. ”Äitini jäi yksinäiseksi ja tuntui, että hän alkoi erakoitua. Olin yhteydessä lähi-seurakunnan diakoniin. Ajattelin, että jos he voisivat olla äitiini yhteydessä ja kutsua häntä ryhmiin, niin hän ehkä aktivoituisi. Diakoni soittikin äidilleni seuraavana päivänä ja kävi myöhemmin hänen luonaan. Äiti saatiin ainakin joskin aikaa houkuteltua mukaan seurakunnan toimintaan. Tässä tilanteessa seurakuntayhteys toimi mielestäni hyvin.”

Läheisensä menettänyt toivoo seurakunnalta yhteydenottoa

Marja kertoo toivovansa, että seurakunnasta oltaisiin aktiivisesti yhteydessä sureviin seurakunnan jäseniin. ”Kyllähän seurakunnassa tiedetään, jos seurakunnan jäsen on kuollut. Miksei sieltä olla läheisiin yhteydessä? Miksi pitää odottaa, että sokissa oleva ja toimintakyvytön ihminen ottaa itse yhteyttä? Kun mieheni kuoli, odotin jo sairaalassa, että joku olisi yhteydessä, mutta missään vaiheessa sitä ei tapahtunut.”

Omaiset kohtaavat liian usein hiljaisuutta lähipiirissä sattuneen järkyttävän kuolemantapauksen jälkeen. ”Sen kyllä ymmärrän, että työyhteisössä ei osata suhtautua suruun. Kun palasin töihin Sepon kuoleman jälkeen, kaikki hiljenivät kahvihuoneessa, kun minä astuin huoneeseen. Tuntui, että olin elävä

muistutus siitä, että elämä ei ole ikuista. Työkaverit eivät ole ammatilaisia, mutta luulisi, että pappi tai diakoniatyöntekijä ammattilaisena pystyisi kohtaamaan kuoleman ja surun. Heidän pitäisi rohkeasti mennä surevan luokse.”

Musertavan surun kohtaaminen tuntuu usein ammattilaisestakin vaikealta, vaikka auttamisenhalu on kova. Saatetaan ajatella, että pitäisi osata tehdä tai sanoa jotain, mikä auttaisi surussa, vaikka se ei todellisuudessa ole mahdollista. ”Ei sureva ihminen mene rikki siitä, että hänen luokseen menee, eikä suru tartu”, Marja toteaa. ”Ei kohtaamisessa pysty tekemään surevalle vahinkoa – vahinko eli rakkaan ihmisen kuolema on jo tapahtunut, eikä se siitä enää voi pahemmaksi mennä. Ei kannata yrittää käyttää latteuksia kuten ”tiedän miltä sinusta tuntuu”. Tärkeintä on osoittaa myötätuntoa ja olla läsnä. Vaikka sureva ei haluaisikaan puhua, on silti tärkeää, että joku rohkeasti menee hänen luokseen ja tarjoaa apuaan.”

Kokemusasiantuntijat auttavat ammattilaisia auttamaan

Marja on yksi vertaistukijärjestöjen yhteisen Surevan kohtaaminen-hankkeen koulutetuista kokemusasiantuntijoista, jotka tekevät vierailuja työpaikoille ja oppilaitoksiin. Vierailuilla kokemusasiantuntija kertoo oman tarinansa ja kertoo yleistä tietoa surusta ja surevan kohtaamisesta. Kokemusasiantunti-

jan voi pyytää ilmaiselle vierailulle hankkeen verkkosivujen kautta. Sivustolta löytyy myös tutkimustietoa surevan kohtaamiseen liittyen.

Kokemusasiantuntijat toivovat ammattilaisilta ennen kaikkea empaattisia kohtaamisia. On myös tärkeää, että ammattilaiset osaavat tarpeen vaatiessa ohjata surevan eteenpäin saamaan apua muualta, esimerkiksi lääkäriltä, psykologilta tai vertaisilta. Vertaistuki on monille läheisensä menettäneille paras apu. ”Olisi hyvä, jos eri tahot tekisivät yhteistyötä”, Marja toteaa. ”Jos itsellä ei ole tarjota apua, voi ohjata surujärjestön vertaistukiryhmään.” ✕

Lisätietoja:

Koottua tietoa surevan kohtaamisesta:
www.surevankohtaaminen.fi

Tieteelliseen tutkimukseen perustuvat suosituslauseet äkillisesti kuolleen henkilön läheisten tukemiseen:
www.hotus.fi

Vertaistukea omaisille tarjoavat järjestöt:
Huoma – Henkirikoksen uhrien läheiset ry, KÄPY – Lapsikuolemapaperheet ry, Suomen nuoret lesket ry ja Surunauha ry – vertaistukea itsemurhan tehneiden läheisille.

Sielunhoidon erityiskoulutus KIRKON HENKILÖSTÖKOULUTUKSESSA

Evangelis-luterilaisen kirkon henkilöstökoulutuksessa sielunhoidon koulutus toteutuu laajimpana kokonaisuutena hiippakuntien ja Kirkon koulutuskeskuksen yhteisessä sielunhoidon erityiskoulutuksessa, jonka laajuus on 30 opintopistettä.

Koulutus on suunnattu diakonian ja kirkon kasvatuksen ammattilaisille, papeille ja kanttoreille. Koulutusryhmissä on seurakuntatyötä tekevien ohella kirkollisten järjestöjen työntekijöitä. Osallistujilta edellytetään kirkon ammattiin soveltuvaa tutkintoa ja lisäksi vähintään viiden vuoden työkokemusta seurakunnan työssä tai vastaavassa ihmisten kohtaamiseen keskittyvässä työssä.

SIRKKU TUKIAINEN

SELUNHOIDON KOULUTTAJA, KIRKON KOULUTUSKESKUS

Sielunhoidon erityiskoulutuksen tavoitteet. Seurakuntatyön arjessa on usein vaativia vuorovaikutustilanteita, joissa tarvitaan sielunhoidollista osaamista ja eettisesti kestävää työtapaa. Koulutuksen tavoitteena on vahvistaa tätä osaamista.

Tavoitteena on laajentaa sielunhoidon ymmärtämistä henkilökohtaisen sielunhoidon ohella sielunhoidollisena työtapana, joka toteutuu seurakuntatyössä varsin monimuotoisesti.

Sielunhoidon teologian pohdinta koulutuksessa johtaa sen ammattitaitoiseen soveltamiseen omassa työssä. Tavoitteena on, että työntekijät ovat identiteetiltään selkeästi kirkon työn-

tekijöitä, joilla on käytössä vahvat sielunhoidolliset työkalut.

Koulutuksen tavoitteena on kehittävä työote, joka tuottaa uusia avauksia omaan ja työyhteisön työhön sielunhoidon toteuttamisessa. Verkostoissa ja vapaaehtoisten vastuunkantajien ohjaajana koulutuksen käynyt seurakunnan työntekijä jakaa asiantuntemustaan laajemmalle.

Koulutus tukee työntekijän itsetuntemuksen syventymistä ja reflektointia työtapaa, jotka ovat sielunhoitajalle olennaisia vahvuuksia.

Sielunhoitajana kehittyminen edellyttää valmiutta oman toiminnan tarkasteluun ja oman henkilöhistorian pohdintaan. Tämän mahdollistamiseksi koulutus toteutuu

yhtäjaksoisena, jolloin koulutusryhmä pysyy lähtökohtaisesti samana. Ammatillisen ja persoonallisen kehityksen integraatiota tuetaan ammatillisesti ohjatuissa pienryhmissä.

Sielunhoidon koulutuksen viitekehiksestä

Luterilaisen kirkon henkilöstökoulutuksena koulutuksen arvopohja nousee luterilaisesta teologiasta. Lähtökohtana on dialoginen työtapana, jossa teologisen perinteen monimuotoisuudelle on tilaa ja erilaisia tulkintatapoja arvostetaan.

Sielunhoidon koulutuksessa arvostetaan sekä hengellisen tradition että tieteellisen tutkimuksen tuottamaa ymmärrystä ihmisestä.

Sielunhoidossa kontekstuaalisuuden merkitys korostuu: ihminen kohdataan sellaisena kuin hän on, siinä elämäntilanteessa, jossa hän on. Sielunhoitajan työskentelyssä lähtökohtana on aina ihmisarvon ja toimijuuden arvostaminen ja tukeminen.

Miksi sielunhoidon koulutusta tarvitaan

Sielunhoidon erityiskoulutus tukee sekä rohkeutta että rajoja. Kirkon työntekijöillä tulee olla sekä riittävä osaaminen että ymmärrys omasta tehtävästään ihmisten kuuntelijoina ja auttajina.

Rajat ovat merkittäviä, kun pitää hahmottaa, mihin ammattitaito riittää. Sielunhoito ei ole psykoterapiaa, eikä sielunhoitaja ole psykoterapeutti. Persoonallisuuden kehityksen häiriöihin ja mielenterveyden häiriöihin liittyvä hoitaminen edellyttää asianmukaista koulutusta ja terveydenhuollon tunnistamaa pätevyyttä.

Toiminnan eettinen selkeys on olennaista. Sielunhoidollisen kohtaamisen tulee olla ei-manipulatiivista. Sielunhoitoon hakeutuva tulee ottaa vastaan edellyttämättä häneltä tietynlaista teologista ajattelua tai uskonnollista ilmaisua.

Sielunhoito on seurakunnan toimintaa, ei työntekijän yksityisyritystä. Vastuukysymykset ovat merkittäviä, kun tehdään töitä ihmisten herkillä elämänalueilla. Sielunhoitoon seurakunnan toimintana liittyy maksuttomuus.

Sielunhoitajan rohkeus on rohkeutta luottaa suhteen merkitykseen. Sielunhoitajalla on käytössä kirkon hyvät työkalut: rukous, rippi,

Sielunhoidon koulutuksessa arvostetaan sekä hengellisen tradition että tieteellisen tutkimuksen tuottamaa ymmärrystä ihmisestä.

Raamattu, ehtoollinen, musiikki, symbolit. Vastuullisuus näiden käytössä on olennaista.

Rohkeus on ristiriitaisuuden sietämistä, voimattomuuden kestämistä, helppojen ratkaisujen

välttämistä silloin, kun niitä ei ole. Luottamus Jumalan salattuun läsnäoloon kärsimyksessä ja kohtaamisessa luo sielunhoitajalle rohkeutta olla läsnä, kun tarvitaan. ✕

Kirkon perheneuvonta

tavoittaa nuoret aikuiset ja nauttii arvostusta julkisella sektorilla

Kirkon perheneuvontaa tehdään 41 perheasiain neuvottelukeskuksessa 120 perheneuvojan voimin. Perheasiain neuvottelukeskukset ovat itsenäisiä ja toimivat seurakunnissa. Vuodessa perheasiain neuvottelukeskukset tavoittavat noin 18 000 asiakasta. Suuri osa heistä on ruuhkavuosia eläviä nuoria aikuisia. Juuri heitä, joita kirkon on muutoin hankala tavoittaa.

TEKSTI JA KUVA: ILARI HUHTASALO

JÄRJESTÖKOORDINAATTORI, KIRKON AKATEEMISET AKI R.Y.

Kirkkohallituksen toiminnallisen osaston kasvatuksen ja perheasioiden yksikkö kouluttaa, kehittää ja koordinoi perheneuvojen työtä. **Anne Anttonen** työskentelee kirkkohallituksessa perheneuvonnan koulutuksen asiantuntijana. Hän tuntee perheneuvonnan kentän hyvin: Anttonen on työskennellyt perheneuvojana vuosituhaten alusta lähtien ensin Riihimäellä ja vuodesta 2010 Espoossa. Hän siirtyi nykyiseen tehtäväänsä 2015, mutta työskenteli välillä myös johtavana asiantuntijana. Anttonen arvioi kirkkohallituksen ja perheasiain neuvottelukeskusten välisiä suhteita luottamukselliseksi ja läheiseksi. Valtakunnallista työtä suunnitellaan tiiviissä yhteistyössä neuvottelukeskusten kanssa.

Kriisi muhii pinnan alla

”Perheneuvonta on perheiden, parisuhteiden ja yksilöiden auttamista erilaisten kriisien ja elämänvaiheiden keskellä. Perheneuvonnassa ihmisiä autetaan sielunhoidollisten ja terapeuttien keskustelujen keinoin”, Anttonen sanoo.

”Usein kriisin aiheuttavat tekijät ovat jo pitkään olleet pinnan alla”, Anttonen arvioi. ”Jos siinä solmukohdassa voi auttaa ihmisiä eteenpäin, hyvät voimat voivat taas virrata.

Perheneuvonnassa ajatellaan, että parin hakiessa apua parisuhteelleen, potilaana on suhde. ”Keskustelujen myötä puoliset oppivat ajattelemaan yhdessä suhdettaan ja sitä, miten he molemmat omalta osaltaan siihen vaikuttavat.”

Monet kriisit näyttäytyvät Anttonen mukaan parisuhteessa. Pa-

risuhdetta tukemalla ja vahvistamalla monista vaikeista asioista päästään myös eteenpäin. ”Kriisi on siis myös mahdollisuus. Se pakottaa kasvamaan, käymään läpi vaikeita ehkä kauankin haudottuja asioita”, Anttonen sanoo. Yhteisen pohdinnan jälkeen aivan uusia voimavaroja voi lähteä virtaamaan suhteesta ja suhteesta ympäristöön.

Kirkossa pariterapian osaaminen ja asiantuntijuus

Anttonen mukaan kirkon perheneuvonta on pääosin keskustelua auttamista pari- ja perhesuhteisiin liittyvissä asioissa. Suurella osalla perheneuvojista on kirkon perheneuvonnan erityiskoulutuksen lisäksi myös psykoterapeuttinen pätevyys. Noin puolet kirkon perheneuvonnan asiakkaista on paris-

kuntia, mutta yksilö- ja perhekeskustelutkin näkyvät tilastoissa.

Pariskuntien määrää tilastoissa selittää Anttosen mukaan monille paikkakunnille syntynyt työnjako: Perheet, joissa lapsi oireilee, ohjataan kunnallisen perheneuvonnan pariin. Vastaavasti parisuhteeseen liittyvissä asioissa kaupungilta ohjataan kirkon perheneuvontaan.

”Meillä on kirkossa pariterapian osaaminen ja asiantuntijuus. Julkinen parisuhteiden auttaminen on monilla paikkakunnilla paljon kirkon varassa,” Anttonen sanoo.

Julkisessa keskustelussa puhutaan poikkeuksetta perheiden tu-

kemisesta. Anttosen mukaan tällä tarkoitetaan käytännössä vanhemmuuden tukea. ”Parisuhteista ei puhuta perheiden tukemisen yhteydessä juuri ollenkaan, vaikka tiedetään, että parisuhteiden energia säteilee koko perheeseen”, Anttonen kummastelee.

Parisuhde on myös tiukkaa vääntöä

Monella parisuhteen vuorovaikutuksen ongelmalla on taustansa jo lapsuudessa. Lapset mallioppivat suhdetaitoja vanhemmiltaan. Vanhempien keskinäisen vuorovaikutuksen kipupisteet siirtyvät helposti

lapsien tuleviin parisuhteisiin. ”Vaikeat asiat kulkevat eteenpäin suvuissa, jollei niitä työstetä”, Anttonen sanoo.

Anttonen ajattelee, että vastoin käymiset kuuluvat elämään. Luotettavat ja turvalliset lähisuhteet kuitenkin helpottavat niistä selviämistä. ”Lähisuhteissa on valtava voimavara. Ei esimerkiksi parisuhde ole pelkkä romanttinen lepopaikka vaan myös elämän ylä- ja alamäissä yhdessä kestämistä, joskus jopa tiukkaa vääntöä”, Anttonen kuvaa. Hän ajattelee, että parisuhde on parhaimmillaan tilan antamista toiselle ja samalla luotta-

Yhteistyö Vauva-lehden kanssa on lisännyt tietoisuutta kirkon perheneuvonnasta erityisesti nuorten aikuisten keskuudessa.

musta siihen, että toinen on tukena, kun elämä koettelee.

Anttonen kuvaa puolisoiden välistä suhdetta lapsen ja vanhemman välisen suhteen jatkumoksi. Monet varhaiset kokemukset siirtyvät tunnekokemuksina aikuiseen suhteeseen. Jos lapsena on saanut tukea ja hyväksyntää vanhemmalta, on sitä helpompi tarjota ja ottaa tukea vastaan aikuisessa parisuhteessa.

Auttaja tarvitsee kokemusta autetuksi tulemisesta

Perheneuvojat valitaan ja koulutetaan huolellisesti. Kaikki perheneuvojat läpikäyvät psykologisen arvioinnin. Anttonen haastattelee kaikki aloittavat perheneuvojat. Perheneuvojan viran kelpoisuusvaatimuksena on suostumus suorittaa kirkon oma perheneuvonnan erityiskoulutus.

Anttonen kertoo, ettei perheneuvojilta edellytetä omakohtaista psykoterapiaprosessia, joten heillä ei välttämättä ole omaa kokemusta psykoterapiasta työuran alkaessa. Koulutuksen osana kuitenkin tutkitaan omaa perhetaustaa, sen vaikutusta itsen ammatillisesti sekä omaa tapaa toimia ihmissuhteissa. Koulutuksen aikana omaa parisuhdetta ja käyttäytymistä siinä pui-

daan sukupuutyöskentelyllä. ”Sukupuutyöskentely avaa kysymyksiä kuten, miten minusta tuli minä. Mistä kokemukseni ja tunteeni tulevat. Jokainen perheneuvoja pohtii näitä kysymyksiä ensin omalla kohdallaan”, Anttonen kuvaa.

”Perheneuvojat kohtaavat työskentelyssä oman inhimillisyytensä ja rajallisuutensa ja saavat kokemusta siitä, millaista on tulla kuuluksi ja vastaanotetuksi omana itsenään, oman keskeneräisyyden kanssa ja tulla hyväksytyksi sellaiseen”, Anttonen sanoo. Hän pitää tärkeänä, että perheneuvoja on voinut olla kosketuksissa omiin kipeisiin kohtiinsa.

Mielenkiinto perheneuvontaa kohtaan kasvussa

Kirkon perheneuvonnalla on valtinsa. ”Perheneuvontaan kohdistuu mielenkiintoa. Perhesuhteiden merkitys hyvinvoinnille on tunnistettu”, Anttonen toteaa.

Anttonen arvioi kirkon perheneuvonnan tilan vakaaksi. Sote aiheutti päänvaivaa viime hallituskaudella, ja paikallisissa keskuksissa on pyritty tehostamaan ja kehittämään työtä. Anttonen kertoo, että kasvatusta ja perheasioiden yksikkö on ollut mukana näissä pohdintoissa.

Anttonen arvioi, että tällä hetkellä perheneuvonnalla on oma vakaa jalansijansa niin osana seurakuntien työtä kuin yhteiskunnan palveluverkostoa. ”Toivottavasti näin on myös tulevaisuudessa”, Anttonen sanoo.

Tulevaisuuden näkymiä

Kirkon perheneuvonta on aloittanut yhteistyön Sanoman omistaman Vauva.fi-sivuston kanssa. Parisuhdeneuvola-nimisellä palstalla kirkon perheneuvojat vastaavat lukijoiden kysymyksiin kahdesta kolmeen kertaa viikossa. Sivustolla julkaistua *Rakkauden ammattilaiset* -blogisarjaa kirjoittavat samoin kirkon perheneuvojat. Tekstit käsittelevät parisuhteita ja perhearkea.

Blogia on luettu vuodessa 140 000 kertaa. Sisällöt toisaalta palvelevat kysymyksiä sivustolle tulevia lukijoita. Toisaalta ne lisäävät tietoisuutta kirkon perheneuvonnasta, joka lukijakyselyn mukaan oli ennestään tuntemattomalla 80 %:lle sivuston lukijoista.

Yhteistyö on havaittu hyväksi myös kustannusyhtiön puolella. Perheneuvojat tuovat asiantuntevan Vauva.fi-sivuston sisältöihin. Yhteistyötä on syvennetty jakamalla Kasteliitettä Vauva-lehden välissä.

Yhteistyö Vauva-lehden kanssa on lisännyt tietoisuutta kirkon perheneuvonnasta erityisesti nuorten aikuisten keskuudessa. ”Tavoitamme näillä keinoin ihmisiä siellä, missä he ovat. Perheneuvot jathan tekevät yleensä työtään huoneissaan parrasvalojen ulkopuolella.” ✕

Tuumasta toimeen

HELSINGISSÄ KOULUTETAAN SEURAKUNTAPAPEISTA JA DIAKONEISTA APUA PERHENEUVONTAAN

Yhteydenotot kirkon perheneuvontaan ovat lisääntyneet Helsingissä, mutta vastaanottoajan saa vain alle puolet apua hakeneista.

Tilanteen helpottamiseksi Helsingin seurakuntayhtymä on käynnistänyt koulutuksen, jossa joukko Helsingin seurakuntien pappeja ja diakoniatyöntekijöitä koulutetaan osa-aikaiseen perheneuvontatyöhön.

HENRI JÄRVINEN

NUORTEN AIKUISTEN PAPPI, HELSINGIN SEURAKUNTAYHTYMÄ

Nyt käynnistetyn koulutuksen taustalla on myös laajempi muutos toimintakulttuurissa. Helsingin seurakunnat haluavat tehdä työtä entistä tarvelähtöisemmin. Yhtymänjohtaja ja Lauttasaaren seurakunnan kirkkoherra **Juha Rintamäki** korostaa, että kohteena ovat nyt erityisesti hädänalaisimmat ja ne, jotka eivät saa apua muualta. Resursseja kohdennetaan perheneuvontaan, sairaalatyöhön ja ruoka-apuun.

Esimerkiksi sairaalapapin rinnalle Meilahden sairaalaan on rekrytoitu seurakunnista lisää työntekijöitä. Lisäksi on parannettu seurakuntien valmiuksia avustaa toipilaan seurakuntalaisen vastaanottamista kotisairaanhoidon

piiriin, koulutettu seurakuntalaisia vapaaehtoistyöhön ja lisätty osajia ruoka-avun koordinoitiin. Rintamäki kertoo myös, että Helsingin kaupungin ja eri toimijoiden kanssa

kehitetään yhteistä toimintamallia, jotta apua tarvitsevia voidaan auttaa paremmin.

Esimerkkinä konkreettisesti hankkeesta on Helsingin seurakuntayhtymän päätös täydennuskouluttaa kymmenen paikallisseurakunnissa työtä tekevää pappia ja diakoniatyöntekijää asiakastyöhön parien kanssa. Asiakkaat ohjataan avun piiriin yhteisen seurakuntatyön perheneuvonnan kautta.

Näin puretaan perheneuvonnan jonoa ja mahdollistetaan avun saaminen myös sellaisille pareille, jotka aikaisemman priorisointipakon takia saattaisivat jäädä avun ulkopuolelle.

”Perhekriisissä olevien osalta halutaan tarjota apua entistä

useammalle lisäämällä perheneuvojen määrää ja täydennyskoulutamalla seurakuntien pappeja ja diakoneja käymään perheneuvontamaisia keskusteluja”, Rintamäki kertoo.

Koulutukseen kuuluu käytännön työtä, mentorointia ja kirjallisuuteen perehtymistä

Papit ja diakoniatyöntekijät on valittu koulutukseen soveltuvuushaastattelun sekä psykologisten testien perusteella. Lisäksi koulutukseen hakeutuvat ovat tarvinneet oman esimiehensä hyväksynnän sille, että työaika on käytetään perheneuvontatyöhön. Koulutukseen osallistuvat ovat tehneet esimiehensä ja seurakuntayhtymän kanssa sopimuksen perheneuvontaan käytettävästä työajasta. Sen pohjalta seurakuntayhtymä korvaa paikallisseurakunnalle kahden vuoden ajan summan, joka vastaa työntekijän palkasta sovittua prosenttiosuutta. Perheneuvonnan asiakkaat vastaanotetaan työntekijän työseurakunnan tiloissa.

Koulutus alkoi tammikuussa 2019, ja koulutettavat aloittivat asiakastyön heti helmikuussa. Koulutukseen valituilla täytyi siis olla jo aikaisemman koulutuksen ja työkokemuksen perusteella perusvalmiudet asiakastyöhön. Oman asiakastyönsä tueksi työntekijä osallistuu joka toinen viikko kokoontuvaan työnohjausryhmään. Jokaiselle koulutettavalle on lisäksi nimetty senioriohjaaja, jonka kanssa asiakaita vastaanotetaan yhdessä. Kou-

Koulutus ei anna varsinaista perheneuvojan tai pariterapeutin pätevyyttä.

lutettavien tulee myös opiskella alan kirjallisuutta omatoimisesti.

Koulutus ei anna varsinaista perheneuvojan tai pariterapeutin pätevyyttä. Se voidaan kuitenkin tarvittaessa hyväksyä osaksi perheneuvojan opintoja. Koulutettavia kutsutaan perheneuvontaa tekeviksi seurakuntatyöntekijöiksi. Helsingin seurakuntayhtymän perheneuvonta toteuttaa koulutuksen yhteistyössä kirkkohallituksen kanssa.

Koulutus täydentää osaamista ja työnkuva

Paavalin seurakunnan pastori **Arja Rannanpää-Kortelainen** on yksi perheneuvonnan täydennyskoulutettavista. Hän kertoo koulutuksen rakentuvan sopivasti vanhan osaamisensa ja työnkuvansa päälle.

”Minun työalaani seurakuntapappina on diakoniatyö. Toimenkuvaani kuuluu muun muassa alueemme hoitokodit ja saattohoidon vapaaehtoisten työnohjaus. Minulla on myös sielunhoidon erityiskoulutus. Perheneuvonta on ta-

vallaan laajennus ja uuden ulottuvuuden tuoja toimenkuvassani.”

Rannanpää-Kortelaisen työajasta 40 % on perheneuvontaa ja 60 % oman seurakunnan työtä. Tämä tarkoittaa, että perheneuvontapäivät ovat maanantai ja tiistai. ”Jotakin on tässä tilanteessa tietysti vähennettävä. Minulle se on käytännössä tarkoittanut, että teen kirkollisia toimituksia aika vähän ja luovuin vapaaehtoistyön koordinoinnista”, Rannanpää-Kortelainen sanoo.

”Jo tämän lyhyen perheneuvontakokemuksen perusteella olen todennut, että tällaisella toiminnalla voidaan palvella hyvin monenlaisia ihmisiä, eri ikäluokkiin kuuluvia ja muuten erilaisissa elämäntilanteissa olevia.” Rannanpää-Kortelainen arvioi kirkon perheneuvontatoiminnan kehittämisen olevan myös imagokysymys. ”Kirkko on mukana siinä, mikä ajassamme on muutenkin tärkeää: itsestä huolehtiminen ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin lisääminen. Vaikka ei itse tarvitsisi perheneuvonnan palveluita, tietoisuus siitä, että kirkolla on myös tällaista palvelua, vahvistanee positiivista mielikuvaa kirkosta ihmisten rinnalla kulkijana”, hän arvioi.

”Minulle henkilökohtaisesti tämä koulutus- ja toimenkuvamuokausmahdollisuus antaa uutta motivaatiota työssä. En koe tarvetta lähteä vaihtamaan työpaikkaa, kun tässä omalla työpaikallani minulle avautui uusi mielenkiintoinen mahdollisuus ja maailma”, Rannanpää-Kortelainen toteaa. ✕

Tuleeko työaika, olenko valmis?

Ensi vuonna voimaan astuvan uuden työaikalain konkreettisia vaikutuksia kanttorin työhön ollaan vasta selvittämässä. Siitä huolimatta uusi laki herättää monenlaisia odotuksia ja tuntemuksia. Ollaan huolissaan, toiveikkaita, harmistuneita tai ilahuneita. Toisista työaikaan siirtyminen olisi toivottua. Toisille ajatus pelkästä työajan ylöskirjaamisesta tuntuu suuritöiseltä.

Työaikansa seuranta kannattaisi silti kokeilla, tuli työaika tai ei. Monestakin syystä.

Jos työviikot jäävät pääsääntöisesti alle 40 tunnin, voinee todeta, että työmäärä on kohtuullinen.

Jos työaika kirjauksen pito taas paljastaa jatkuvasti ylittävää työviikkoja, kannattaa asiaa ainakin hiukan pohtia oman jaksamisensa ja läheisten ihmisten kannalta. Työtuntien määrää tosin saa helposti kasvatettua aktiivisuudella ja perusteellisuudella. Jos työaika kirjauksen pito osoittaa, että kokonaistyömäärä on riittävällä tasolla, on tunnollisen helpompi sallia itselleen lyhyitä työpäiviä tilanteen niin salliessa.

Yksi työajan seurannan antama informaatio voi olla (kirjaustavasta riippuen) se, mihin käytetty aika kuluu. Seuranta saattaa paljastaa vaikkapa ylenpalttisen palaverien runsauden tai venyvät kahvi- ja lounastauot.

Kanttoireiden yli pitkistä työpäivistä kuulee melko usein. Kuitenkin joskus eteen voi

tulla työpäiviä, jotka eivät juurikaan kerrytä työaika. Tällaisista päivistä pidetään vähemmän ääntä – ja se onkin ihan inhimillistä. Kuitenkin vaikkapa yhden kokonaan työstä tyhjän työpäivän työajallinen kompensoituminen edellyttäisi esimerkiksi neljää kymmentuntista päivää. Työajan kirjaaminen saattaa yllättää monella tavoin. Itsekin yllätyin, kun oman kirjaamiseni aloitin. Seurannan antama informaatio tuntuu edelleen korvaamattomalta.

On tärkeää muistaa, että vaikka siirtymämme, tai osa kanttoireista siirtyisi, työajalli-

seen työhön, ei se muuttaisi itse työtä. Laki ei poista iltoihin ja pyhäpäiviin sijoitettuja työtehtäviä. Laki ei poista kausivaihteluita, ta-soita työmäärää tiiviin adventin ja hiljaisemman kesäkuun välillä. Laki ei myöskään kerro, luetaanko vaikkapa itseohjautuvaan sävellystyöhön käytetty aika työajaksi. Kokeilujen peruste-

ella työaikaan siirtymisellä on koettu olevan työntekoa tehostava ja vapaa-aikaa lisäävä vaikutus myös niin, että seurakuntalaisten kanssa vietetty aika lisääntyy. Työajallisuus on ta-sannut työmäärää työntekijöiden välillä. Työ-ajallisuuden on koettu myös tukevan työssä jaksamista. Kanttoireiden pääseminen lisä-, yli- ja jopa pyhätyöstä korvauksia saavien työntekijäryhmien joukkoon tuntuisi oikeudenmukaiselta. Voisiko muutokseen kätkeytyä mahdollisuus? ✕

Työaikansa
seuranta
kannattaisi silti
kokeilla, tuli
työaika tai ei.

Veroilmoitukset 2018

Keisarille se, mikä keisarille kuuluu –
kanttorille se, mikä kanttorille kuuluu

Verotuspäätökset ja esitetyt veroilmoitukset vuodelta 2018 saapuivat ja korjaukset niihin on jo tehty. Veroilmoitusta voi täydentää ja tehdä oikaisupyynnön vaikka sen olisi jo jättänyt.

Veroilmoituksessa, sen mukana tullessa saatekirjeessä ja muutoksenhakuohjeessa on tärkeitä ohjeita verovelvolliselle. Lisää ohjeita löytyy vero.fi -sivustolta. Apuna voi käyttää sivuston hakutoimintoa ja hakusanoina esim. tulonhankkimiskulut ansiotuloista tai yhtenäistämisohje.

Tässä kirjoituksessa otan esiin joitain kanttoreille tyypillisiä kuluja, jotka voivat verotuksessa huomioon otettuina pienentää veron määrää.

MARKKU HEKKALA

KANTTORI, KÄLVIÄN SEURAKUNTA

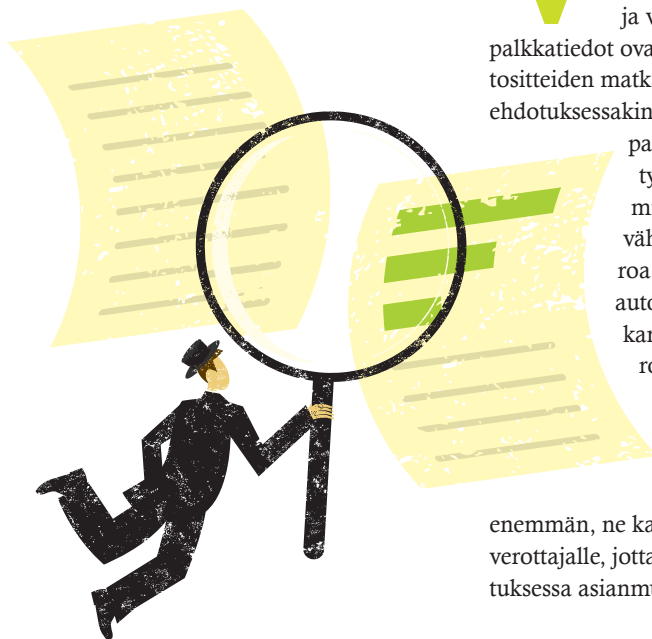
Veroilmoituksesta kannattaa ensimmäiseksi tarkistaa, että: 1) palkkatositteiden ja veroehdotuksen palkkatiedot ovat samat 2) palkkatositteiden matkakulut ovat veroehdotuksessakin matkakuluja, eivät palkkoja ja 3) kerettykö tulonhankkimismenoja yhteensä vähintään 750 euroa. Verottaja tekee automaattisesti palkansaajalle 750 euron tulonhankkimisvähennyksen. Jos sinulla on työstä aiheutuneita menoja tätä enemmän, ne kannattaa ilmoittaa verottajalle, jotta ne otetaan verotuksessa asianmukaisesti huomioon.

Työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksut ja työttömyyskassamaksut

AKI ilmoittaa suoraan palkasta perityt ay-jäsenmaksut verottajalle, ja ne ovat valmiiksi esitetyssä veroehdotuksessa. Alaostaston jäsenmaksu ei välttämättä ole mukana tässä. Se on vähennyskelpoinen ja merkitään lomakkeelle 50A. Veroehdotusta ja vuoden viimeistä palkkalaskelmaa vertailemalla selvää, onko alaostaston jäsenmaksu otettu huomioon veroehdotuksessa. Nämä maksut eivät ole tulonhankkimiskuluja, vaan ne otetaan verotuksessa huomioon erikseen.

Asunnon ja työpaikan väliset matkat

Asunnon ja työpaikan välisellä matkalla tarkoitetaan kodin ja varsinaisen työpaikan välistä matkaa.

Matkat vähennetään yleensä halvimman julkisen kulkuneuvon mukaan. Oman auton mukaan matkoja saa vähentää, jos julkista kulkuneuvoa ei ole, tai odotusaika on vähintään kaksi tuntia, tai kävelyä on yhteen suuntaan vähintään kolme kilometriä. Matkakuluissa on omavastuu (vuoden 2018 verotuksessa 750 €). Jos matkakuluja ei ole näin paljon, vähennystä ei saa, mutta ilmoittamalla ei menetä mitään. Matkakuluja voidaan vähentää enintään 7 000 €. Kaikki kodin ja työpaikan väliset matkakulut ilmoitetaan, verottaja vähentää omavastuun.

Jos teet matkoja muille työpaikoille esim. freelancerina etkä saa näistä matkoista korvausta, voit ilmoittaa myös nämä kulut tilapäisistä työmatkoista aiheutuvina. Niissä ei ole omavastuuta, yläragea eikä halvimman kulkuneuvon vaatimusta. Myös matkat harjoituspaikoille ja vastaaville voidaan ilmoittaa, jos niistä ei ole saatu korvauksia. Oman auton käytöstä voi esittää vähennettäväksi 0,25 €/km ja polkupyörästä 85 €/vuosi.

Päiväraha, ylimääräiset elantokulut

Jos työnantaja ei ole maksanut päivärahaa työmatkasta, jonka päivärahaehdot täyttyvät, voit vaatia vähennettäväksi ylimääräisiä elantokuluja. Näitä kuluja vaadittaessa on esim. ateriakuitein pystyttävä näyttämään, että matka on tapahtunut ja kuluja on todella ollut. Jos tällainen matka kesti 6–10 tuntia, on vähennys 16 €/vuorokausi, pitemmiltä matkoilta vähennys on 28 €/vuorokausi. Jos kuluja (vaikkapa asujen pesettämiskuluja) on ollut enemmän, ne on osoitettava kuitein.

Ammattikirjallisuus

Ammattilehdet (Kotimaa, Kirkkomusiikkilehti jne.) musiikkikirjat, äänitteet, hartauskirjat, kommentaarit, nuotit jne. ovat vähennyskelpoisia. Yleisteoksista ja äänitteistä tarvitaan usein selvitys, miten ne liittyvät tulon hankkimiseen. Yleensä riittää yksinkertainen lista hankinnoista ja myyjistä.

Työhuone

Jos verovelvollisella ei ole ollenkaan työnantajan järjestämää työhuonetta, on vähennys v. 2018 880 €/vuosi. Useimmilla meistä on työhuone, mutta jos käyttää asuntoa osapäiväisesti päätyöhön tai sivutyöhön, free lancerina jne., on vähennys 440 € v. 2018. Tämä ehto täyttyy mm. niin, että asunnossa harjoitellaan ja siellä säilytetään soittimia, nuotteja jne. Jos käyttää asuntoa satunnaisesti työhuoneena, on vähennys 220 € v. 2018. Muusikolle erillinen tai asunnon yhteydessä oleva työhuone on harjoittelua varten välttämätön, eikä työhuonevähennyksen hyväksymisessä yleensä ole ollut ongelmia, mutta vähennys on kuitenkin perusteltava asianmukaisesti.

Työasunto

Jos perheellisen pitää työpaikan sijainnin vuoksi vuokrata kakkosasunto toiselta paikkakunnalta, voi vaatia vähennettäväksi 250 €/täysi kalenterikuukausi, jona verovelvollisella on ollut molemmat asunnot. Yksinasuvalla on oltava varsinainen työpaikka sekä vakituisella asuinpaikkakunnalla että työssäkäyntipaikkakunnalla.

Virka- tai työpuku – suojavaatteet ja suojaimet

Yleensä vaatemenot ovat elinkustannuksia. Vähennystä voidaan myöntää, jos työpukua ei voi käyttää muuta kuin työtehtävissä, tai jos työ kuluttaa vaatteita tai on erittäin likaista – tai ehkä kantoreita ajatellen erityisen puhdasta! Joskus verottaja voi vaatia työnantajan antaman todistuksen ”pukupakosta” ja selvityksen siitä, minkä verran asua on käytetty töissä ja minkä verran muutoin. Usein kantoreiden käyttämän juhlallisen asun on saanut vähennetyksi ilmoittamalla sen esiintymisasuna (joka se on), ja vertaamalla sitä orkesterimuusikon asuun. Työvaatteiden pesula- ja korjauskulut voi esittää vähennettäväksi. Jos saat työnantajalta pukukorvausta, se on verotettavaa tuloa. Jos hankit itse omia suojaimia, esim. korvatulppia tai paidansuojia, ne ilmoitetaan tässä kohtaa.

Työvälineet, soittimet, taitelijoiden kulut, tietokone ja tietoliikenneyhteydet, toimistotarvikkeet

Jos hankkii omia soittimia, nuottitelineitä, tarvikkeita, äänirautaa, muistitikkua, kovalevyä ja huoltaa/huollattaa niitä (esim. pianonvирitykset), ilmoitetaan nämä kulut myös. Yleensä alle 1 000 € ja alle kolme vuotta käytettävät hankinnat ilmoitetaan vähennyksenä hankintavuonna ja tätä isommat tai pitempään käytettävät hankinnat useammalle vuodelle jaettuina poistoina. Myös alle 1 000 € hankinnan voi ilmoittaa poistoina, jos hankinnan käyttöikä on yli kolme vuotta. Poistoja ei ole pakko heti aloittaa hankintavuonna, esim. opiskelija voi

Yleisesti on niin,
että jos kulu
on aiheutunut
tulon
hankkimisesta,
sen saa
vähentää.

terit, värit, ulkoiset kovalevyt, internetin ja puhelinkulut voi esittää myös vähennettäväksi, kun ne on tehty tulon hankkimiseksi. Ilmoitukseen laitetaan kulut ja kuinka suuri osa niistä aiheutuu työstä.

Tietokoneiden vähennysoikeuden määränä voidaan pitää seuraavia prosenttiosuuksia tietokoneen hankintamenosta: Ei näyttöä laitteiden käytöstä työssä = 0 %. Näyttöä työkäytöstä = 50 %. Näyttöä pääasiallisesta työkäytöstä. Tietokonetta on käytetty esimerkiksi huomattavien sivutulujen hankinnassa = 100 %. Olen yleensä esittänyt esim. puolet internetyhteyden kuluista, ja ne on hyväksytty.

Opiskelukustannukset, opintomatkat ja mestarikurssit

Jos opiskelu johtuu nykyisessä työssä tarvittavan ammattitaidon täydentämisestä/ylläpitämisestä, voidaan siitä aiheutuneita kuluja vähentää. Jos esim. jostain koulutuksesta työnantaja maksaa osan ja itse osan, voi oman osuutensa esittää vähennettäväksi. Tämä kannattaa myös mainita vähennyksen perusteluissa. Jos muodollinen pätevyys lisääntyy koulutuksen myötä, voi olla vaikea saada vähennystä hyväksytyksi. Opintomatkvoja ja mestarikursseja voidaan vähentää edellä mainituin perustein. Niistä voi ilmoittaa sekä itse opiskelusta että matkasta ja elämästä aiheutuneita kuluja.

Sairauskulut ja terveydenhoito

Yleensä sairauskulut ja terveydenhoidosta aiheutuvat kulut ovat vähennyskelvottomia elantomenoja. Laulajan voice massage -hoitoja voidaan kuitenkin hyväksyä, sa-

moin kuin joitain hammashoitoja ja -korjauksia, jos niillä on ammattiin liittyvä yhteys. Ammattitaidon ylläpitämisestä aiheutuvien kulujen vaatiminen vähennettäväksi on perusteltua.

Muita(!) muita kuluja:

Konserttiliput ovat vähennyskelvottomia, samoin voivat olla muutkin pääsymaksut, jos katsoo oppivansa tilaisuudesta tai on työn hoitamisen kannalta käytävä tilaisuuksissa ja koetettava säilyttää ammattitaitoaan. Muusikon täytyy pitää yllä ammattitaitoaan seuraamalla taitteen kehitystä! Hyvissä konsertti-ohjelmissa on myös usein tärkeää tietoa.

Lopuksi

Yleisesti on niin, että jos kulu on aiheutunut tulon hankkimisesta, sen saa vähentää. Vähennys pitää perustella, mutta ylipitkät sepustukset ovat tarpeettomia. Kannattaa kirjoittaa selkeä kuvaus siitä, mistä kulu aiheutui ja miksi se oli tarpeellinen tulon hankkimiseksi. Edellä oleva lista ei ole kattava eikä takaa, että jonkin siinä mainittu vähennys menisi läpi verotuksessa. Verottajan on kuitenkin lain mukaan tyydyttävä hyväksyttäviin selvityksiin asioista. Jos jotain, esim. kirjaa, tietokonetta tai äänitettä, voidaan katsoa käytettävän myös elantokuluna, on hyvä selvittää, mikä osuus on työstä johtuvaa ja mikä muuta käyttöä. Voi myös olla hyvä esittää vähennyksiksi esitettyjen kulujen lisäksi muita vastaavia kuluja, jotka itsekin katsoo elantokuluiksi. Kansantajuiset, konkreettiset ja lyhyet selvitykset, joilla osoitetaan kulun yhteys ansioon, ovat pitkiä ja vaikeasti ymmärrettäviä parempia. ✕

halutessaan aloittaa poistojen ilmoittamisen vasta, kun on töissä ja tulot ovat isommat.

Pelkästään työkäyttöön hankittu tietokone voi vähentää kokonaan. Jos konetta tarvitsee töihin, mutta sillä on muutakin käyttöä, pitää kirjoittaa selvitys koneen käytöstä. Yleensä lyhyt ja ytimekäs selvitys on pitkää parempi. Nuotinus-ym. tarvittavat ohjelmat, print-

Miten nähdä kirkkomme tulevaisuus?

Uskon, että tulevaisuus on toiveikas, vaikka laskeva jäsenkehitys muuta ennustaisi. Kaikki riippuu siitä, miten kirkko pystyy palauttamaan menettämänsä luottamusta ja löytämään menestystekijöitä uudistumiselleen. Ilman uusia avauksia jäsenkehitys jatkuu nykyisenä. 20 vuodessa jäsenyys laskenee 40–20 %:iin. Varovaisestikin arvioituna tulot puolittuvat edellyttäen, että saamme pitää verotusoikeutemme. Edessä näyttäisi olevan henkilöstön määrän, myös papiston, raju vähentäminen ehkä jopa puoleen nykyisestä.

Näkynä vuorovaikutuksen ja yhteyden kirkko

Kirkon tulisi nykyistä selvemmin erottua kulttuurisesti muusta yhteiskunnasta, ehkä jopa vastakulttuurisena toimijana. Sillä tulisi olla oma, nykyistä selkeämpi profiili kolmannen sektorin toimijana ja hengellisenä yhteisönä. Se näkee kasvutekijöikseen spiritualiteetin rohkean korostamisen, vahvan hengellisen saarnan, uudistuvan liturgian, monipuolisen kirkkomusiikin, jäsenlähtöisyyden työntekijäkeskeisyyden sijaan sekä voimakkaasti vaikuttavan sosiaalieettisen omatunnon äänen. Kirkko on selkeästi pienen ihmisen ja vähemmistöjen puolella. Se on omille perusteilleen uskollinen arvoyhteisö. Monet odottavat kirkolta sekä yhteisöllisyyttä että kokemuksellisuutta. Jälkimmäistä tarjoaa Afrikan kirkoista tuttu kasvutekijä: terve karismaattisuus.

Säännöllinen yhteydenpito jokaiseen seurakunnan jäsenen tulisi nähdä menestys-

tekijänä. Tämä onnistuu parhaiten sähköisesti (kuten sosiaalisessa mediassa) tai jäsenten vuorovaikutuksena. Molemmat edellyttävät jäsenten valmentamista tehtäviin. Tavoitteena on, että jäsenet kokisivat seurakuntansa omakseen. Näin uudistamme kirkkomme merkittäväksi yhteisöksi nykyistä useammille.

Nuorissa aikuisissa on kirkon tulevaisuus

Nykyinen nuori aikuinen ei tyydy olemaan vain kirkollisveron maksaja, vaan mieluusemin vastuunkantaja ja vallankäyttäjä. Vaikka sitoutuminen instituutioihin, kuten kirkkoon, vaatii häneltä erityistä harkintaa, hän saattaa olla valmis sitoutumaan lyhyisiin, määräaikaisiin projekteihin. Tarjotaan siis rohkeasti vastuuta kautta linjan. Kirkon jäsenille on erityisesti perusteltava kasteen merkitystä. Aktiivinen yhteydenpito lapsiperheisiin auttaa lasten vanhempia ymmärtämään seurakunnan merkityksen tuen antajana lasten kasvatuksessa. Kummijärjestelmän kehittämisenkin saattaisi olla menestystekijä.

Myös kirkko tarvitsee johtajaa

Nopeasti muuttuvassa mediyhteiskunnassa myös kirkko tarvitsee todellisen johtajan. Minkälaisen? Sitä tulee huolellisesti tutkia. Enää ei riitä, että arkkipiispa on perinteisesti primus inter pares. Kaikkien kirkon jäsenten tulisi voida osallistua arkkipiispan valintaan, jotta seurakunnan jäsenyys riittävästi korostuisi. Näin hän olisi kirkon yhteinen ääni. ✕

Teologi *luottamusta* rakentamassa

Tuija Kotiranta tukee vuoropuhelua, rakentaa luottamusta sekä setviä toimimattomia käytäntöjä hoivayksiköissä. Hänen mukaansa teologinen ammattitaito on ison paletin hallintaa.

TEKSTI JA KUVA: ILARI HUHTASALO

JÄRJESTÖKOORDINAATTORI, KIRKON AKATEEMISET AKI R.Y.

Kun kotona eläminen ei enää vanhuuden vai-voista, sairaudesta tai vammasta johtuen suju, tulee kohdalle muutto palveluasuntoon tai vanhainkotiin. Elämäntilanteen muutos tuottaa useimmiten kriisin, joka koskee asianosaisen lisäksi myös läheisiä. **Tuija Kotiranta** auttaa erilaisissa hoitoympäristöissä hoitotyön ammattilaisia ja omaisia ja siinä sivussa asiakkaita, jotka ovat siirtymässä asumispalvelujen piiriin.

Tuija Kotiranta työskentelee omaisyhteistyön päällikkönä Omaisena edelleen ry:ssä. Pieni yhdistys työskentelee edistääkseen asumisyksiköissä asuvien omaisten ja hoitohenkilökunnan välistä keskustelua muutostilanteissa. ”Toimistoni on Vantaalla ja kollegallani Porissa. Molemmat teemme matkatöitä, ja tapaamme omaisia, asumisyksiköissä asuvia sekä ammattilaisia”, Kotiranta kertoo.

Kotiranta tuottaa työksensä omaisyhteistyön työpajoja ja foorumeita. Niissä muutostilanteissa olevat omaiset ja heidän kanssaan työskentelevät ammattilaiset pystyvät pohtimaan asukkaiden kannalta merkityksellisiä asioita. Luottamuksellinen hoitosuhde lisää asukkaan ja hänen omaistensa hyvinvointia.

Kohtaamisen ja tunteen ammattitaitoa

Omaisten kohtaaminen sekä keskustelun rakentaminen heidän ja hoitohenkilökunnan välille vaatii Kotirannan mukaan tunnetaitoja. ”Ärtyneisyys, epäluottamus hoitotilanteisiin ja suru näkyvät hoitokodin arjessa. Omaiset tuntevat usein syyllisyyttä”, Kotiranta toteaa. Esi-merkiksi omaishoidon tilanteissa puolison toive asua loppuun asti kotona ei aina toteudu. Samoin omaishoitovuosien jälkeen hoitovastuusta irrottautuminen voi olla vaikea paikka omaishoitajalle.

Muutostilanteen merkitys ymmärretään myös hoitotyön ammattilaisten keskuudessa. Ammattilaiset haluavat rakentaa ja vahvistaa luottamusta hoitoyksikön ja omaisten välillä. Tunnetaitojen ja niihin liittyvien hyvien käytäntöjen oppiminen kiinnostaa.

Omaisyhteistyötä rakennetaan verkostoissa

Omaisena edelleen ry on perustettu vuonna 2005, ja Kotirannan työsuhde alkoi vuonna 2006. Kolmen vuoden hankkeen aikana tarve omaisyhteistyön kehittämiseksi vahvistui. Sittemmin yhdistys on onnistunut vakiinnuttamaan rahoitus-pohjaansa, mutta hakee rahoitusta edelleen Sosiaali- ja terveystieteiden avustuskeskuksesta (STEA) vuodeksi kerrallaan.

Kahden työntekijän yhdistys tekee työtä verkostoissa, aina yhteistyökumppaneiden kanssa. Työn luonteesta johtuen luottamukselli-

sen suhteen ylläpitäminen sosiaali- ja terveystalouden ammattilaisiin siinä missä omaisiinkin on oleellista. Vain siten voi rakentaa toimivaa vuoropuhelua osapuolten välille.

Yhdistys on Omaishoitajaliiton jäsenjärjestö. Kotirannan mukaan kattojärjestö on tarjonnut tukea erityisesti viestinnän saralla ja verkostoitumiseen. Pienillä voimavaroilla tekeminen on opettanut pilkkoamaan kokonaisuutta osiin. Työtä suunnitellaan painopistealueittain, esimerkiksi yksi maantieteellinen kokonaisuus kerrallaan.

Keskustelu vanhustenhuollon ongelmista ei yllättänyt

Kevätalvella käyty keskustelu vanhustenhuollon ongelmista ei tullut Kotirannalle yllätyksenä. Kotiranta arvioi vanhustenhuollon tilan nousevan julkiseen keskusteluun tasaisin väliajoin. Ymmärrystä riittää myös hoitotyön tekijöille. ”Myös hoitajat ovat olleet huolestuneita työntekijöiden riittävyydestä ja muista puutteista. Henkilökunnan taholta tulee yhteydenottoja – tällöin pohditaan yhdessä, miten edetä ja mitä yhdessä voidaan tehdä”, Kotiranta sanoo. ”Ratkaisut haetaan yhdessä.” Kotiranta kohtaa työssään myös kriisityneitä hoitoyksiköitä. ”Hoivayksikössä saattaa olla 40 huolestunutta omaista ja vaikea tilanne.” Luottamuksen rakentaminen osapuolten välille on näissä tilanteissa keskeistä. ”Tuleeko monille yllätyksenä, että ammattihenkilöt toivovat työvälineitä ja foorumeita, joissa kohdata asukkaiden omia”, Kotiranta pohtii.

Teologinen ammattitaito on ison paletin hallintaa

Työ on pitänyt Kotirannan otteessaan. ”Tässä työssä olen joutunut etsimään tietoa monista lähteistä.

Yksistään lainsäädäntö muuttuu jatkuvasti”, Kotiranta sanoo. ”Tälläkin koulutus pohjalla, vaikka minulla on monenlaista tutkintoa, joka vuosi on tullut jotain uutta ja uudenlaisesta näkökulmasta on joutunut miettimään kuinka ja kenen kanssa puhutaan omaisyhteistyöstä. Se on pitänyt kiinni tässä työtehtävässä”, Kotiranta innostuu. ”Teologinen koulutus on tuonut nykyiseen työtehtävääni kykyä hallita isoa palettia.”

Kotiranta on monipuolisen työuransa ohella opiskellut paljon. Alun perin diakonissaksi valmistunut Kotiranta löysi teologisesta tiedekunnasta luontevan väylän syventää osaamistaan. Samoihin aikoihin Kotiranta suoritti myös musiikkiterapian opinnot Sibelius-Akatemiassa.

”Gradun tekeminen hyödytti minua omassa työssäni”, Kotiranta kertoo. ”Tein gradua aiheesta, josta ei ollut aikaisempaa tutkimusta. Kirjalliset taidot, kirjoittaminen, raportointi ja materiaalin tuotanto ovat osoittautuneet tärkeiksi.” Hyvinä näytteenä tästä Kotiranta kertoo laatineensa järjestönsä kirjalliset materiaalit melko lailla tyhjästä. ”Aloitin työni huoneessa, jossa oli aluksi vain vanha kirjoituspöytä, ja siitä se sisältöjen tuottaminen sitten lähti.”

Teologisen tutkinnon aikana suoritettu harjoittelu oli gradun ohella Kotirannalle tärkeä. Se sysäsi hänet järjestötyöhön. Kolmen kuukauden harjoittelujakso Omaishoitajaliitossa toi itsevarmuutta. Kotiranta huomasi, että työ järjestökentällä sujui. ”Siellä laitettiin kirjoittamaan. En ollut sellaista aiemmin tehnyt, ja sen huomasi, että tekstiä syntyi.”

Osaamisen täydentäminen luo uusia valmiuksia

Kotirannan työtehtävät ovat itsessään vaatineet osaamisen päivittämistä. Sosiaalipsykologia on tuonut taitoja luottamuksen rakentamiseen organisaatioissa, johtamisen opinnot taas käytäntöjen kehittämisessä: ”Aika paljon ammattihenkilöstön kanssa on joutunut miettimään, mistä toimimattomat käytännöt johtuvat”, Kotiranta puntaroi. Hän myös luennoi työssään säännöllisesti – hankkeiden tuloksia on syytäkin juurruttaa ja levittää.

Kirkollinen työkokemus sekä koulutus on antanut valmiuksia kohdata luopumiseen ja sen käsitelyyn liittyviä kysymyksiä. Tätä osaamista löytyy Kotirannan mukaan myös seurakunnista, joiden kanssa tehdään paljon yhteistyötä. ”Teen paljon työtä maakunnissa, joissa tarvitaan yhteistyökumppaneita. Seurakunnat kohtaavat paljon omaishoitajia”, Kotiranta kertoo.

Kotiranta viihtyy tehtävissään. Työn monipuolisuus kiehtoo. ”Työkään tehdä monenlaista. Työssäni on monenlaista sisältöä, hallintoa ja raportointia, se vastaa omaa osaamistani.” Työstä löytyy imua. ”Olen nähnyt kuinka asiat ovat menneet eteenpäin, ja nähnyt hyviä konkreettisia esimerkkejä, joissa yhteistyö on edennyt ja hoitoyksiköihin tai jopa kunnan rakenteisiin on luotu kanavia omaisyhteistyölle.” ✕

KAUNIS JA RISTIRIITAINEN *El Salvador*

Pappisliitto toteutti 14.-27.3.2019 toisen opintomatkinsa El Salvadoriin. Arkkihiippakunta on luonut yhteydet maan pieneen luterilaiseen kirkkoon 1990-luvulla ja tukenut sitä vuosien ajan aineellisesti, henkisesti ja hengellisesti. Matkassa oli 13 hengen ryhmä, mukana kaksi pappien puolisoa.

RAIMO TURUNEN

ELÄKEROVASTI, KUOPIO

KUVAT: MERJA LAAKSAMO

El Salvador

- **Asukasluku:** Noin 6,5 miljoonaa
- **Pinta-ala:** 20 041 km² (pinta-alaltaan Keski-Amerikan pienin valtio)
- **Pääkaupunki:** San Salvador
- **Virallinen kieli:** Espanjan kieli
- **Presidentti:** Nayib Bukele
- El Salvador merkitsee espanjaksi pelastajaa.

El Salvador on alueeltaan hiukan Suomen laajinta kuntaa Inaria suurempi, mutta väestöä on noin 6,5 miljoonaa. Kolmannes kaikista elsalvadorilaisista on siirtolaisina naapurimaissa, enimmäkseen USA:ssa. Noin puolet kansasta kuuluu katoliseen kirkkoon ja 40 % muihin kirkkokuntiin. Uskonnollisesta pluralismista saa kuvan katu- ja maanteiden varsilla toinen toisensa perään olevista seurakuntien taloista kyltteineen. Luterilaisia väestöstä on noin prosentti.

Poliittinen tilanne muutoksessa

El Salvadorin historia on verinen. Intiaaneja on enää pieni vähemmistö, suurin osa alkuperäiskansoista on sulautunut valloittajiin. Vuonna 1841 itsenäistynyttä tasavaltaa koettelivat toistuvat vallankumoukset. Vuonna 1932 surmattiin noin 30 000 talonpoikaa

kansannousun kukistamisessa. Vuosina 1979-1992 käytiin sisällissota, jossa vasemmistosisit pyrkivät kaatamaan USA:n tukeman sotilasdiktatuuriin. Arkkipiispa **Oscar Romeron** murhasta kesken jumaanpalveluksen 24.3.1980 muodostui köyhien taistelun symboli. Katolinen kirkko julisti hänet pyhäksi vuonna 2018. Vierailut Romeron haudalla pääkaupungin katedraalissa sekä kappelissa, jonka alttarille hänet ammuttiin, olivat matkamme kohokohtia.

Ongelmaksi on muodostunut valtaapitävien korruptoituminen ja valtion varojen varastaminen. Yksi presidentti istuu 10 vuoden vankeutta satojen miljoonien kaavailmisesta ja toinen on maanpaossa. Tänä vuonna presidentiksi valittiin suurten puolueiden ulkopuolelta nuori **Nayib Bukele**, joka on luvannut kitkeä väärinkäytökset. Vaalikamppailun aikana tuleva presidentti ei astunut kotinsa ulkopuolelle. Syynä oli väkival-

Osa matkalaisista asettui poseeraamaan arkkipiispa Oscar Romeroa esittävän maalauksen eteen. Keskellä Raimo Turunen.

lan pelko, mikä kertoo oleellisen yhteiskunnasta. Jengiväkivalta läpäisee kaiken. Maassa jo jännitetään, kuinka presidentille ja hänen läheisilleen käy virkaanastumisen jälkeen. Välähdys yhteiskunnan raakaa puolta oli moottoritien laidassa nuoria miehiä rivissä kädet niskan takana. Ehkä poliisi ratsasi jonkun jengin.

El Salvadorin suuri haaste viranomaisten mielivallan ja jengiväkivallan seurauksena on ulkoinen ja sisäinen pakolaisuus. Sikäläiset sanovat, että salvadorilaisia asuu suhteessa väkilukuun maailmassa eniten muualla kuin kotimaassaan. Siirtolaisuus on monelle mahdollisuus ja ulkomailta tuleva raha perheille suuri apu. Mutta se on myös

El Salvadorin
suuri haaste
viranomaisten
mielivallan ja
jengiväkivallan
seurauksena
on ulkoinen
ja sisäinen
pakolaisuus.

riski ja siksi sanotaan, että siirtolaisuus ei ole ratkaisu.

Perinteisesti on pitänyt maksaa 7 000–10 000 \$, että joku on vienyt USA:han. Vuonna 2018 alkaneet karavaanit ovat näitä niin sanottuja kojootteja turvallisempi ja halvempi tapa yrittää maasta. Ei tiedetä, miten karavaanit organisoituvat. Ehkä takana on somekampanja. Epäilään myös, että kyseessä on USA:n hallituksen organisoima toiminta, sillä karavaanit tukisivat hallituksen pyrintöjä etelärajalla. Ihmiset tietävät matkan vaarat: väkivalta, ryöstöt, raiskaukset, mutta lähtevät toivoen parempaa tulevaisuutta.

Monet pakolaiset jäävät Meksikoon. Maan perustuslaki mahdollistaa tämän. Osa toivoo pää-

Paikallisen seurakunnan lapset iloitsivat pienistä leluista, joita saivat ryhmän jäseniltä.

sevänsä edelleen USA:han. Meksikossa on myös omaa pakolaisuutta sekä ulos että maan sisällä samoista syistä kuin El Salvadorissa.

Matkallemme osui taistelu vesien yksityistämistä vastaa, missä yliopistot, kansalaisjärjestöt ja kirkot olivat aktiivisia. Katolisella yliopistolla olimme kokouksessa, jossa tehtiin suunnitelmia hankkeen vastustamiseksi. Yksityistämislaki kaatuikin parlamentissa, mistä iloittiin myös seurakunnissa. Kalliin veden pelättiin yksityistämisen myötä kallistuvan edelleen, mikä olisi ollut isku köyhille. Kansalaisaktiivisuudella oli vaikutusta ja demokratia näytti toimivan.

Pieni ja sitkeä luterilainen kirkko

Salvadorilaiset ristit ovat Suomessa tunnettuja. Ristimaalari **Christian Chavarria** hämmästelee, kuinka suuria tilauksia Suomeen tehdään. Chavarria on tunnettu ja suosittu mutta myös jengien kiristämä. Nuorempana mies on ollut pakolaisena Ruotsissa ja nyt pakolaisuuden sijaan haluaa elää kansansa keskellä. Chavarria ei ole suostunut maksamaan kiristäjille ja joutuu elämään poliisin suojeluksessa.

Luterilaisen Maailmanliiton aluetoimistossa kerrottiin, että kirkot tekevät palautetuille pakolaisille sopeutumissuunnitelmia takaisin yhteiskuntaan. Erityiskohteina ovat naiset, nuoret ja karavaanit, joihin vaikuttavat köyhyyden, väkivallan ja mahdollisuuksien puutteen lisäksi ilmastonmuutoksen mukanaan tuomat rankkasateet ja maanvyöryt.

Seurakunnat ovat pieniä ja elämä pyörii pastorin ja hänen perheensä ympärillä. Perhemäisellä idyllillä on varjonsa, joista keskustelimme matkan loppupuolella. Ressurit ovat vähäiset. Yhtäläisyys Suomeen on, että miehiä näkyy kovin vähän. Poikkeus oli pääkaupungin sunnuntai messu. Myös seurakunnille on ongelma, että nuoria ja perheitä lähtee Guatemalaan ja Meksikoon ja sitä kautta Yhdysvaltoihin. Suuri osa äideistä on yksinhuoltajia. Heitä autetaan sikäli kuin pystytään, valtio ei tue tai auta.

Lähelle Guatemalan rajaa Cara sucian kylässä (Likainen naama) toimivassa La Bendición de Dios (Jumalan siunaus) seurakunnassa toimii LML:n katastrofiavulta peritty radioasema. Se kuuluu parinkymmenen paikallisiradion ketjuun. Alueella, joka on altis luonnonkatastrofeille, radio on elintärkeä tiedotusväline.

Meille painotettiin, että El Salvadorin luterilainen kirkko on diakoninen. Diakonia erillisenä työmuotona on vieras käsite. Seurakuntalaiset auttavat ja tukevat toisiaan sekä pyytävät järjestöiltä apua niille, jotka ovat suurimman avun tarpeessa. Monella on pieni putiikki kadun varressa. Maanviljely on tärkeä tulonlähde, mutta sitä uhkaavat kuivuus ja luonnonkatastrofit.

Pääkaupungissa kadun ihmisten palvelukeskuksessa Casa Esperanza (Toivon talo) kodittomat voivat päivällä levätä, peseytyä, pestä

vaatteitaan sekä ruokailla. Kosket-tava oli elämän runtelemien mies-ten ja naisten rytmikkäin kätten ta-putuksin säestetty tervetulolaulu kaukaisille vieraille kuin myös sei-nällä ollut kuvagalleria kuolleista jäsenistä.

Häkellyttävä oli Ilopango-jär-vellä sijaitseva leiripaikka. Sisäl-lissodan aikana se toimi 500 pa-kolaisen turvana ilman kiinteitä rakennuksia. Toisella leiripaikalla hallitus pommitti kuoliaaksi suuren joukon aikuisia ja lapsia. Täältä ihmiset siirrettiin sodan jälkeen maan pohjoisosaan ja tontti jäi tyh-jiileen. 3-4 vuotta sitten kirkko sopi saksalaisen Eine Welt järjestön

kanssa, että tontille rakennetaan kahdeksan hengen yöpymispaikka. Rakennukset on rakentanut pää-osin yksi mies, **Don Concepcion**, joka myös huolehtii alueesta neljän hengen tiimin kanssa. Rinteille on istutettu 11 200 kahvipensasta ja luomukahvia on jo myynnissä. Lä-heisen kylän kahviosuuskunta val-mistaa kahvin.

Ensimmäisenä sunnuntaina vie-railimme megakirkon Tabernaculo Bautista Amigos de Israel -tilaisuu-nessa. Hyvin organisoitu massa-tilaisuus, joka toistuu useita kertoja joka sunnuntai, pyörii pitkälti pas-tori Tobyn yhdenmiehen showna. Toisena sunnuntaina osallistuimme

messuun San Salvadorin kodik-kaassa luterilaisessa pääkirkossa, joka on käytössä remontin keskellä. Avoimet ovet ja ikkunat puhutteli-vat: kirkko on konkreettisesti avoin maailmalle.

Tavallinen sunnuntaimessu oli samalla kaikki erityismessut yh-dessä: kansainvälinen, pop-, jazz-, hump- ja sateenkaari- ja perhe-messu sekä Oscar Romeron ja vastikään kuolleen anglikaanisen piispan ja taiteilija Christian Cha-varrian aiemmin kuolleen äidin muistomessu. Messun päätteeksi sa-lin etuosaan kannettiin täytekkäku, jolla juhlistettiin pastori Josen 81-vuotta syntymäpäivää. ✕

Ryhmämme jäsenet avustivat jumalanpalveluksessa San Salvadorin pääkirkossa. Vas. takana San Salvadorin piispa Medardo Gómez, edessä vas. piispatar Gómez. Takana oikealla 81-vuotias pastori Jose.

Siedettävä messu

Kokosimme seurakunnassamme työryhmän miettimään uudenlaista iltakirkkoa. Tarve luoda jotakin uutta oli leijunut ilmassa jo pitkään: uudet sukupolvet eivät nykyisiä messujamme näytä löytävän, vaikka me työntekijät olisimme niistä kuinka innoissamme. Iltakirkko tuntui sekä ajankohtansa että vapaamman muotonsa takia parhaalta lähtökohdalta uuden kokeilemiseen.

Päätimme välttää kaikenlaisen kosiskelun ja lähteä luomaan messua, johon itsekin haluaisimme tulla.

Aloin ääneen hahmotella omaa ihannettani iltamessuksi: Ytimekästä liturgian ja musiikin virtaa, pois pappien ja maallikkojuontajien puuduttavat monologit! Rehellisen riemukasta ja pyhiin salaisuuksiin luotaavaa musiikkia, ei mitään vetelää hengellistä poppia! Kesto korkeintaan kolme varttia.

Yllätyksekseni aplodit olivat vaikeat. Jonkun mielestä oli selvää, että laulettaisiin ennen kaikkea ylistyslauluja. Toinen vannoi hill-song-musiikin nimeen. Kolmas iloitsi, että vihdoinkin saataisiin messu, jossa pidettäisiin esillä Oikeata Sanaa ja että sen äärellä voitaisiin viettää koko ilta!

Mitä tehdä? Luodako rinnakkain ”Pyhää Hyminää” -messu, ”Hei, meillä on hyvä fiilis” -messu ja ”Me Oikeassaolijat” -messu, jotta

kaikkien unelmista tulisi totta? Vai yrittäisinkö runnoa oman ihanteeni läpi ja odottaa, että muutkin sen myötä kokisivat liturgisen valaistumisen? Työryhmämme puheenjohtaja, nuori viisas pappi, päätti toisin. Messuun koottaisiin iso joukko vapaaehtoisia, ja ainakin aluksi jokaisen messun vastuuryhmä saisi tehdä messustaan minkäläisen haluaa. Käytäntö osoittaisi, mikä parhaiten toimii.

Pari messua on jo takanapäin, ja intoa on yhä ilmassa. Taitaa kuitenkin olla, ettei messustamme tule kenenkään yksityis-

ten unelmien täyttymys. Jokainen pääsee toteuttamaan jotain itseään puhuttelevaa, mutta samalla joutuu tulemaan muita vastaan, kokemaan vierauden tunnetta, laulamaan lauluja, jotka ensi alkuun eivät väräytä omassa sielussa minkäänlaisia kieliä.

Karvasta myöntää, mutta alan aavistella,

että juuri tässä saattaa olla koko jutun suurin siunaus: Minä ja Minun pyhyiden tunteeni saavat suunvuoronsa, mutta joutuvat antamaan tilaa myös muille ja muiden erilaisille tuntemuksille. Kun muiden kanssa eletään ja toimitaan, ”täydellinen” on fantasiaa, ”siedettävä” ihan hyvää realismia. Jos tämän hyväksymme, muuttuu messu, mutta jos parhaiten käy, muutumme myös me, jotka sitä olemme tekemässä. ✕

Kun muiden
kanssa
toimitaan,
siedettävä on
ihan hyvää
realismia.

Teologikurssi 63

KURSSIKOKOUS ON ERÄÄNLAINEN ELÄMÄN PEILAUSPAIKKA

AUNE-INKERI KEIJONEN

PUNATUKKAINEN ROVASTI, KÄSÄMÄ

KUVA KK-KUVA OY

Nuori sielu jo kypsässä kropassa! Näin voisi kuvata sitä, kun me vuonna 1963 Helsingin yliopiston teologisessa tiedekunnassa opiskelun aloittaneet 57 ”ikinuorta” kokoonnuimme Joensuussa Mikkelin viikonloppuna.

Meitä oli alun perin, 55 vuotta sitten, parisataa, mutta nyt juhlamessussa Joensuun kirkossa sytytimme 35 rukoustuohusta heille, jotka ovat jo päässeet odottamaan Ylösnousemuksen aamua. Joensuun kokoontumisen jälkeen kaksi aktiivista kurssitoveriamme on myös kutsuttu ”Tuonilmaisiin”, niin kuin täällä Karjalassa sanotaan.

Kun olimme koolla Oulussa pari vuotta sitten, pallo heitet-

tiin Joensuun yliopistokaupunkiin. Otin kopin vastaan, kun **Kersti** ja **Jaakko Rantasalo** lupasivat olla kanssani ideoimassa yhteistä viikonloppuamme, joka kesti perjantai-illasta sunnuntaihin.

Mitä merkitystä tällaisilla kokoontumisilla on?

Vaikka aluksi sanottiin yleisohjeeksi, ettei sitten mitään sairaskertomuksia ja titteleitä ja saavutuksia käsitellä, niin sittenkin oman elämän jakaminen oli monille

merkittävää. Panen tähän lainauksen suoraan erään kurssitoverin kirjeestä: ”Ohjelma oli mielenkiintoinen. Oli aikaa myös tapaamisiin, sai tavata ja puhua toisten kanssa. Minusta tällainen kokoontuminen on ollut tärkeää siksi, että on ryhmä, johon tuntee kuuluvansa. Olen tästä ryhmästä yksi, jolla on ollut oma elämänvaiheensa. Jokaisella omansa, erilainen sellainen. Sekin on tuntunut hyvältä, että on saanut kertoa toisille, mitä elämäni on kuulunut ja mitä nyt on. Samalla on saanut paneutua toisten kurssitovereiden kertomuksiin, siinä on eräänlainen elämän peilauspaikka...” Tässäkin, niin kuin lähes kaikissa palautteissa, nostettiin tärkeäksi viikonlopun anniksi joensuulaisen emeritusprofessori **Paavo Kettusen** alustus: ”Sinä olet enemmän kuin sinun tekosi!” Niin kuin Itä-Suomen yliopiston, Joensuun kampuksen jäähyväisluennolla, Paavolla oli mukanaan nytkin kaksi tärkeää havaintovälinettä, joihin mahtuu koko elämä kirjallisine tuotantoinen: muistitikku ja tuhkaurna! Kurssiystäväni kirjoittaa: ”Se puhutteli! Sain siitä myös omiin puheisiini erinomaista juurta ja sanomaa. Siinä oli kiteytettynä koko elämä: muistitikkuun mahtuu elämän saavutukset kirjoineen ja luentoineen. Lopussa on pienessä tilassa se, mitä minusta lopulta on jäänyt jäljelle. Vähäistä se on. Pienen tilaan mahtuu...” Keskustelussa Paavo nosti esiin synninpäästön muodon silloin, kun on kyse häpeästä eikä syyllisyydestä – häpeän kokemukseen ei ”häpeäprofessorin” mukaan auta tai sovi messun perinteinen synninpäästön julistus! Tästä virisikin vilkas keskustelu. Tämän session päätteeksi kohotimmekin Pappisliiton tarjoa-

man Lehtikuohon – kiitosmaljan Elämälle!

Sitten olikin jo kiirehdittävä tustumaan Joensuun Taidemuseon kirkolliseen osastoon ja juhlapäivälisen jälkeen Ortodoksiseen Pyhän Johannes Teologin kirkkoon, jossa dosentti **Maria Takala-Roszczenko** kertoi erittäin mielenkiintoisesti ortodoksisen teologian opiskelusta Itä-Suomen yliopistossa. Jo Taidemuseolla saimme kulkea hiljaisen vaelluksen ikonien lempeiden katseiden alla, mutta tuossa seminaarikirkossa, Johannes Teologin ja Karjalan valistajien kirkossa, Konstantinos Ksenopouloksen maalaamien seinä- ja kattomaalaus-ten ja ikonien keskellä koimme palan Kreikkaa keskellä Joensuuta. Eikä päivä päättynyt vielä tähän. Oli musiikillisen iltasiunauksen aika ainutlaatuisessa Utran pystyhirsi-kirkossa, otsakkeella ”Siunaa miutkii...” Joensuun seurakunnan kanttori, oopperalaulaja, ”rippilapseni” **Matti Turunen**, Rantakylän kanttori **Janne Piipponen** ja sellisti **Ville Kivivuori** hellivät meitä yhteisten il-tavirsien lisäksi vielä mm. Järnefeltin kehtolaululla, Bachin Sarabandella ja Ukko Paavon virrellä.

Sydämellinen kiitos kaikesta

Harvoin kokoontumisissamme ollut kurssitoveri kirjoitti palautteessaan: ”Sydämellinen kiitos kaikesta, mitä saimme kokea! Itselleni kokoontumisemme oli antoisampi kuin ikinä olisin osannut kuvitella. Läsä oli Pyhän kosketus.”

Se Pyhän kosketus jatkui vielä sunnuntaina Joensuun kirkon Mikkelin päivän messussa, jossa saarnasi kurssitoverimme, piispa emeritus **Voitto Huotari**, kirkkoherra **Petri Raskin** toimiessa liturgina. Me, kurssilaiset, palvelimme teks-

Tällainen
kokoontuminen
on ollut
tärkeää siksi,
että on ryhmä,
johon tuntee
kuuluvansa.

tinluvussa, esirukouksessa ja Herran Pyhän Ehtoollisen jaossa, **Arto Jaatisen** hoitaessa entiseen tapaan poisnukkuneiden muistamisen.

Joensuun goottilaistyylinen upea kirkko kattomaalauksineen on itseleni erityisen rakas, sillä se on konfirmaatiokirkkoni ja siellä piispa **Wille Riekinen** on vihkinyt minut papiksi. Siellä olen saanut myös palvella koko pappisurani ajan.

Haluan tässä julkisesti kiittää Joensuun seurakuntaa, kirkkoheraa ja emäntää sekä koko entistä työyhteisöäni ystävällisestä huolenpidosta koko kurssiviikonloppumme aikana! Joensuussa ja Pohjois-Karjalassa toimimme rintarinnan ortodoksien kanssa, ja sekin etukäteen toivottu mahdollisuus toteutui myös Ortodoksissa Kulttuurikeskuksessa nautitun juhlapäivällisen muodossa.

Jään odottamaan innolla seuraavaa kurssitapaamista Järvenpään seurakuntaopistolla 10.–11.10.2020! Kun olemme samassa paikassa koko ajan, silloin jää vielä enemmän aikaa yhteiseen jakamiseen – vaikka aamupuoleen saakka! Ken elää, se näkee ja kokee... ✕

ILSE PAAKKINEN

KIRKOLLISEN TYÖN KOORDINAATTORI,
SUOMEN LÄHETYSSEURA

Elämää Hongkongissa

Kevään matkakimara alkoi 11 maaliskuuta. Saavuin eilen illalla, 14 huhtikuuta, Bangkokista Hongkongiin ja sieltä suoraan intialaisen ystäväpariskuntani grillijuhliin. Ystäväni vitsailivat: "Sieltä se Ilse taas saapuu, suoraan lentokentältä. Oletkos tällä kertaa Hongkongissa yli kuu-kauden?" Kotiin päästyäni napsautan päälle ilmanpuhdistimen ja ilmankuivaajan. Vilkaisen ympärilleni. Helpotus. Olin poissa vain viisi päivää, eikä suihkun lattiakaivon reunoille ole ehtinyt kasvaa hometta.

Ilmanpuhdistimessa palaa sininen valo. Hyvä sekin. Kotini ilma on puhdasta, vaikka ulkona on saasteista. Aamulla matkaan metrolla toimistolle. Matka kestää tunnin ja vaihdan metroa kolmasti. Luen eduskuntavaalien tuloksista kännykän näytöltä. Tuloksista voi olla monta mieltä, mutta ainakin meillä on toimiva demokratia.

Olen asunut Hongkongissa puolitoista vuotta. Asuinrakennuksessa on 25 kerrosta, eli se on aika matala. Kotini on pikkuruinen, mutta näkymä vuorille ja merelle pilvenpiirtäjien välistä on upea. Aloitan jokaisen aamun valmistamalla paikallisen hipsterikahvilan pavuista kupin mustaa kahvia. Istun yunnanolaisilla koristetyynyillä ikkunasyvennyksessä kahvikuppi sylissäni ja katselen merelle.

Iltakymmeneltä
kilahtaa
Messengeriin
viesti. Siellä on
äiti, joka lähettää
sydäntarroja.

Oikein kirkkaina, saasteettomina päivinä näen kauas vuoristoon. Harva tietää, että Hongkongin pinta-alasta 75 prosenttia on luontoa, jota halkovat upeat vaellusreitit.

Matkustan työni puolesta Manner-Kiinassa, Taiwanilla, Hongkongissa ja silloin tällöin Eurooppaan tai muualle Aasiaan. Kuluneen kuukauden mieleenpainuvien matka oli Ruiliin, jossa Lähetysseura on aloittanut lähisuhdeväkivallan uhreja tukevan hankeyhteistyön. Eräs nainen kertoi itkien vaikeasta elämäntilanteestaan. On arvokasta todistaa, kuinka apu menee perille ja ihmisten elämät muuttuvat parempaan. Kuitenkin näkemäni köyhyys ja osattomuus pysäyttävät. Kolikon toisella puolella oman työni mahdollistavat seurakuntalaiset, jotka myös voivat kärsiä osattomuudesta, mutta haluavat silti auttaa. Kokemus on ristiriitainen. Tiedän olevani kovin etuoikeutettu, kun minulla on sekä hyvä

työ, että rakkaita ystäviä niin Suomessa kuin Hongkongissa.

Grillijuhlissa tein salaattia Hongkongin bestikseni kanssa. Hän haluaa varata minulta kalenterista ajan, että ehdimme päivittää kuulumisia, ennen kuin suuntaan seuraavalle matkalle. Elämäni on melko kiireistä, mutta niin antoisaa, etten vaihtaisi tätä muuhun. Iltakymmeneltä kilahtaa Messengeriin viesti. Siellä on äiti, joka lähettää sydäntarroja ja kysyy: "Ootkos vielä reissussa?" ✕

KRISTIAN SAARINEN JA SANNA SAARENPÄÄ

MUSIIKIN YLIOPPILAAT, TAIDEYLIOPISTON SIBELIUS-AKATEMIAN
KIRKKOMUSIIKIN JA URKUJEN AINERYHMÄ, KUOPIO

Yhdessä voimme enemmän

Nykyisen kaltaisessa maailmassa olemme jatkuvasti erilaisten voimien ja poliittisten linjausten ohjauksessa. Eduskuntavaalien alla Taideyliopiston ylioppilaskunta julkaisi yhdessä Kulta ry:n kanssa kampanjan, jolla haetaan kulttuuribudjetin nostoa ensi hallituskaudella. Valtion menoista tällä hetkellä menee 0,8 % kulttuuriin, jota kampanja yrittää nostaa 1 %:iin eli budjettia kasvatettaisiin noin 110 miljoonalla eurolla. Kirkkomuusikoillehan tuo sopii hyvin. Alati laskevat määrärahat eli erityisesti musiikkityön budjettien pieneminen tarkoittaa sitä, että rahoitusta toiminnalle pitää löytää toisaalta. Tuet ja apurahat konserttien ja erilaisten pop-up-tapahtumien järjestämiseksi ovat mahdollisuus, joita käytetään liian vähän.

Talkootyö on varma yhteishengen merkki. Paikallisten muusikkojen ja yhteisöjen osallistaminen on myös mahdollista, sillä harrastelijoita löytyy takuulla joka paikasta. Toisissa paikoissa niitä vain on enemmän. Talkootyö ei kuitenkaan tarkoita sitä, että joku tulee vastikkeetta paikalle harjoituksiin läpi vuoden saamatta korvausta. Vaikka ennen vanhaan rakennettiin kokonaisia taloja yhteisön voimin, emäntä tarjosi aina ruoan talkoolaisille. Tiedämme, kuinka paljon lämmin keitto virkistää mieltä ja kehoa raskaan kuorotreenipäivän lomassa tai kakku-kahvit juhlaconsertin päätteeksi.

Etenkin nuoret
urkurit ovat kirkon
musiikkityön
tärkeintä
rakennusainetta.

Pitkällä aikavälillä seurakuntalaisten keskuudesta voi saada ”apukäsiä” toteuttamaan messua ja muita tilaisuuksia, joissa tarvitaan musiikkia. Etenkin nuoret urkurit, joita ei valitettavasti kaikkialta löydy, ovat kirkon musiikkityön tärkeintä rakennusainetta. Jos seurakunnat sijoittavat näihin nuoriin musikon alkuihin heti heidän uransa ensiaskeleita alkaen, voivat seurakunnat saada heistä uusia viranhaltijoita ennustettavan työvoimapolun aikana. Kirkkojen ovien tulisi olla avoinna kaikille nuorille urkureille harjoittelemisen, ammatti-identiteetin ja julkisten

esiintymisten muodossa. Tukea kotiseurakunnaltaan saanut nuori saat-
taa valmistua alalle ja maksaa moninkertaisesti takaisin seurakunnan pienen panoksen hänen mesenaattinaan olost. Itse olen saanut aikanaan vilpit-

töman tuen kotiseurakunnaltani urkujensoittoa aloittaessani. Sain harjoitella, esiintyä ja soittaa messuissa vapaaehtoisesti. Mitään en joutunut maksamaan puhumattakaan harjoitusajan korvaamisesta esimerkiksi pakollisilla messuavustuksilla. Urkumusiikin tulee olla vuokratavapautettua, sillä urkuja ei ole kovin paljon kirkkojen ulkopuolella. Urkukonserteissa esitettävä urkutaide rikastuttaa merkittävästi seurakuntien musiikkityötä ja urkutaiteen aineetonta perintöä. Yhdessä voimme enemmän. ✕

KIRKON AKATEEMISET –
KYRKANS AKADEMIKER AKI R.Y.
Perustettu 25.1.2001

AKIn toimisto
Rautatieäisenkatu 6,
00520 Helsinki Avoimna arkisin klo 10–14. Puh. (09) 4270 1503,
toimisto@akiliitot.fi www.akiliitot.fi

Edunvalvontaan ja työsuhteeseen liittyvät kysymykset
osoitteeseen edunvalvontaa@akiliitot.fi

SUOMEN KIRKON PAPPISLIITTO
Finlands kyrkas prästförbund R.y.
www.pappisliitto.fi, pappisliitto@akiliitot.fi
Perustettu 14.1.1918

**Puheenjohtaja,
Pappisliitto**
Ulla Ruusukallio

Tampereen seurakunta-
yhtymän sairaalapastori,
rovasti, TM, KM, kirkon
konsultti, työnohjaaja STOry
Puh. 050 356 6090
ulla.ruusukallio@devl.fi

PAPPISLIITTO PRÄSTFÖRBUNDET

SUOMEN KANTTORI-URKURILIITTO
Finlands Kantor-organistförbund r.y.
www.skul.fi, kanttori-urkuriliitto@akiliitot.fi
Perustettu 15.6.1907

**Puheenjohtaja, AKI
Puheenjohtaja,
Kanttori-urkuriliitto**
Minna Raassina

Savonlinnan seurakunnan
johtava kanttori, MuM,
Diplom-Kirchenmusikerin (A)
Puh. 044 776 8060
minna.raassina@devl.fi

SUOMEN TEOLOGILIITTO
Finlands teologförbund r.y.
www.teologiliitto.fi
Perustettu 2.6.2017

**Puheenjohtaja,
Teologiliitto**
Saara Nykänen

Projektipäällikkö, TM
Suomen partiolaiset
Puh. 040 749 8472
saara.nykanen@gmail.com

STL

TOIMINNANJOHTAJA

Jussi Junni
pastori, TM, PsM
Puh. (09) 4270 1507
GSM. 044 744 7041
jussi.junni@akiliitot.fi

Yleishallinto,
neuvottelutoiminta,
edunvalvonta,
palvelussuhdeneuvonta

ASIAANTUNTIJAT

Vesa Engström
TK
Puh. (09) 4270 1501
GSM 050 597 5231
vesa.engstrom@akiliitot.fi

AKIn opiskelijatyö,
Teologiliiton hallinto,
neuvonta opiskelijoiden
harjoittelu-, mentorointi- ja
työllistymiskysymyksissä

JÄSENPAVELUSIHTTEERIT

Tuija Kukkonen
yo-merkonomi
Puh. (09) 4270 1503
tuija.kukkonen@
akiliitot.fi

Jäsenyysasiat,
alaosastot,
luottamusmiesskurssit

APULAISTOIMINNANJOHTAJA

Merja Laaksamo
pastori, TM
Puh. (09) 4270 1506
GSM 050 542 3664
merja.laaksamo@akiliitot.fi

Cruxin päätoimittaja,
AKIn viestintä, Pappis-
liiton hallinto ja alaosa-
toiminta, opintomatkat,
pappien ammatilliset asiat,
palvelussuhdeneuvonta

Annukka Ruusula
kanttori, MuM
Puh. (09) 4270 1505
GSM 044 744 7040
annukka.ruusula@akiliitot.fi

Kanttori-urkuriliiton hallinto
ja alaosaostoiminta,
kanttorien ammatilliset
asiat, palvelussuhdeneuvonta

Heli Meinola
Puh. (09) 4270 1515
heli.meinola@akiliitot.fi

Cruxin toimitussihteeri,
jäsenyysasiat,
opintomatkat

LAKIMIES

Jaana Liimatainen
OTK, VT
Puh. (09) 4270 1502
GSM 044 7233 937
jaana.liimatainen@akiliitot.fi

Palvelussuhdeneuvonta,
luottamusmiestoiminnan
koordinointi, koulutus-tehtävät
(28.2.2019–31.1.2020)

**JÄRJESTÖ-
KOORDINAATTORI**
Ilari Huhtasalo
Pastori, TM
Puh. (09) 4270 1513
GSM 044 036 1610
ilari.huhtasalo@akiliitot.fi

Hallinto, jäsenpalvelut,
kokousjärjestelyt

Erityiskoulutettujen työttömyyskassa Erko
Asemamiehenkatu 2 C, 00520 Helsinki
Puh. (09) 7206 4343 ma ja to klo 12–15
Faksi (09) 272 1212
erityiskoulutettujen.tk@erko.fi
www.erko.fi

Puhelinpalvelu yksityiselämän oikeusasioissa:
Arkisin klo 10–16 Eversheds Asianajotoimisto Oy
Puh. 010 684 1300. Mainitse minkä liiton jäsen olet ja
jäsennumerosi.

TaskuTurva – vakuutusturva aina mukanasasi

**TaskuTurva-
sovellus nyt
ladattavissa!**

Kun lähdet matkalle, pakkaa Turva mukaan.
Ammattiliittosi tarjoama vakuutusturva ja reissujasi turvaava
matkavakuutuskortti kulkevat mukanasasi uuden TaskuTurva-sovelluksen avulla.
Hyvää matkaa!

Lataa ilmainen TaskuTurva-sovellus Google Play Kaupasta tai App Storesta.
Lue lisää osoitteesta turva.fi/taskuturva